ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen 15 Şubat 1987 Yıl: 14 Sayı: 4 (194)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 15 Şubat 1987

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

DEMOKRATİK TÜRKİYE DAHA GÜÇLÜ TKP!

DUYURU

TKP MK 7. PLENUMU YAPILDI

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 7. Plenumu yapıldı. MK Plenumu, TKP Ulusal Konferansı'nı değerlendirdi ve tüm konferanslarda MK tarafından onaylanmak üzere alınan kararları sonuçlandırdı. Reykjavik zirvesi sonrasında oluşan uluslararası durumu ve ara seçimler sonrasında ülkede meydana gelen gelişmeleri çözümledi. Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programının hayata geçmesi için partinin önünde duran 1988 sonuna kadarki acil politik hedefleri, ideolojik, örgütsel ödevleri belirledi, bazı örgütsel sorunları karara bağladı. TKP 6. Kongresi'nin toplanmasını karar altına aldı.

MK Plenumunda MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş bir açış konuşması yaptı ve PB'nun raporunu okudu.

MK PB üyeleri politik, ideolojik ve örgüt-kadro sorunlarını içeren bir dizi konuda rapor verdiler ve tüm MK üyeleri tartışmalara aktif şekilde katıldılar.

I.

MK Plenumu her şeyden önce, hem ülkemizin politik yaşamında hem de partimizin iç yaşamında büyük bir önem taşıyan TKP 1986 Ulusal Konferansı'nı değerlendirdi.

Plenum MK 5. Plenumunda alınan parti Ulusal Konferansının toplanması kararının bütün temel alanlarda başarıyla uygulandığını saptadı. 1986 Ulusal Konferansı'ndan TKP her alanda güçlenerek çıkmıştır. Konferans partimizin mücadele tarihinde başlı başına bir dönemeç olmuştur. Bu herşeyden önce ülkedeki baskı koşullarında, tüm parti örgütlerinin konferanslarının yapılabilmesi, seçilen delegelerin ülke topraklarında Türkiye Parti Örgütlerinin Ulusal Konferansı'nda bir araya gelebilmesi ve tüm bu çalışmaları MK adına MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın ülkede, doğrudan doğruya örgütlemesi ve yönetmesidir. Plenum Haydar Kutlu yoldaşın Ulusal Konferans'ın başarıyla örgütlenmesi ve tamamlanmasına yaptığı katkıya büyük bir değer

Arkası 6. sayfada

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu:

"YENİ BİR TÜRKİYE, YENİDEN BİR DOĞUŞ İSTEĞİ, HEYECAN VE BİLİNCİ YARATMALIYIZ!"

MK 7. Plenumu'nu açış konuşmasında H.Kutlu yoldaş, dikkati önce gündemdeki iki karar maddesine çekiyor: 1988 sonuna kadar partinin politik görevleri, parti faaliyetinin ana hedefleri ve VI. Kongre ile bağlı olarak program ve tüzük sorunu. Politikanın perspektiflerini yeterince aydınlatmadan güncel çalışmalarda netlik ve somutluk sağlamanın zorluğuna değinen H.Kutlu yoldaş, plenumu hazırlama çalışmasının iç diyalektiğini şöyle anlatıyor:

"Güncel politik gelişmeleri ve buradan çıkarak pratik görevleri aydınlatma çabamız, önce program ve tüzükte yapacağımız değişikliklerin esasını ve yönünü aydınlatmak gereğini ortaya çıkardı. Program sorunlarından tekrar pratik çalışmaların sorunlarına döndük."

Plenumda asıl dikkat verilmesi gereken ağırlıklı konunun 1988'e kadar partinin politik hedeflerini ve çalışma planını çıkarmak olduğunu belirten H.Kutlu yoldaş, ülkedeki somut durumu, yığınların ruh halini ve partinin gücü ve potansiyellerini göstermesi açısından Ulusal Konferans sonuçlarının büyük önem taşıdığını vurguluyor ve Ulusal Konferans çalışmalarının değerlendirilmesinin plenumun ikinci ağırlık noktasını oluşturduğunu belirtiyor.

Daha sonra uluslararası duruma değinen H.Kutlu yoldaş, Reykjavik görüşmesiyle Sovyetler Birliği'nin barış önerilerinin gerçekleşebilir olduğunun ortaya çıkması, inisiyatifin dünya barış güçlerine geçmesi sonucu bu sorun kapsamında güçlerin yeralımında olumlu bir kayma görüldüğüne işaret ediyor.

Barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme sorunlarının ve aralarındaki ilişkinin günümüzdeki yeni içeriğinin teorik olarak aydınlatılmasının önümüzdeki pratik adımların başarısı açısından önemini vurgulayan H.Kutlu yoldaş, işçi sınıfının günümüzde sorumluluk alanının daha genişlemiş olduğuna dikkat çekiyor.

MK 7. Plenumu'nu açış konuşmasında H.Kutlu yoldaş daha sonra ülkemizin önünde bulunduğu yol ayırımının üstünde duruyor:

"Türkiye ya ABD emperyalizmine kölece bağımlılık rotasında kalmaya devam edecek, çağın gerisine, karanlıklar içine kayışı hızlanacak, ya da köklü bir dönüş yaparak çağdaş, uygar, modern, aydınlanmış, kalkınan bir Türkiye, yani barış ve ulusal demokrasi rotasına girecektir."

Hiç bir diğer politik akımın kendine özgü görüşüyle ülkeyi kurtaramayacağını, sosyalizmin ise bugün hedef, ama bugünden çıkış yolu olmadığını belirten H.Kutlu yoldaş, ayrı ayrı yollardan gidilmekte ısrar edildikçe Özal'ın alternatifsiz kalmasının kaçınılmaz olduğunu, bunun da ülkenin maddi ve insan gücünün daha büyük yıkımına neden olacağını vurguluyor.

Konuşmasının daha sonraki bölümünde toplumumuzun üst yapı sorunlarıyla yeterince ilgilenilmemesinin eksikliğine işaret eden H.Kutlu yoldaş, örneğin dinin toplumdaki etkisi çok yönlü incelenmeden "irtica tehlikesi" nin ne olup ne olmadığının da tam olarak kavranamayacağının altını çiziyor. Ardından sorunun bazı yönlerini ele alıyor.

Arkası 8. sayfada

■ Haydar Kutlu yoldaşın TKP MK 7. Plenumu'nda okuduğu Politik Büro Raporu'ndan bir özeti 2. sayfamızda bulacaksınız.

■ TKP MK 7. Plenumu'nda tartışılıp onaylanan "Tez Tartışmasının Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması" başlıklı belgenin geniş bir özeti 4. sayfamızda.

HAYDAR KUTLU YOLDAŞIN TKP MK 7. PLENUMUNDA OKUDUĞU POLİTİK BÜRO RAPORUNDAN ÖZET

MK Plenumu'na sunulan Politik Büro Raporu'nun giriş bölümünde, uluslararası durum ve ülkedeki politik gelişmenin belli başlı çizgileri yer alıyor. Önümüzdeki dönemin temel görevleri şöyle belirleniyor:

"Evren'in ve ordu üst yönetiminin politik yaşama dolaysız müdahalesinin önünü kesmek, Özal hükümetinin yeniden güç kazanmasına olanak tanımamak ve onu daha da güçten düşürmek, buna karşılık yığınları ve yığın örgütlerini mücadeleye daha geniş çekmek, sol güçlerin demokrasi mücadelesindeki rolünü arttırmak, demokrasi isteyen bütün güçlerin işbirliğini geliştirmek. Böylece inisiyatifin demokrasi güçlerine geçmesini sağlamak. Bunların başarılmasıyla, Özal hükümetine son vermek ve barış ve ulusal demokrasi mücadelesinde çok önemli bir ileri adım atmak mümkün olabilir."

"Reykjavik zirvesi"nin dünya barışı ve Türkiye açısından taşıdığı önemi analiz eden bölümde, Sovyetler Birliği'nin "Nükleer silahsız bir dünya" için önerdiği programın gerçekleşebilir olduğunun zirvede ortaya çıktığı gösteriliyor. ABD yönetiminin, askersel-sanayi kompleksin çıkarlarını insanlığın çıkarlarından üstün tutan politikasının bu hedeflere varılmasında en büyük engeli oluşturduğu vurgulanıyor.

Dünya çapında, nükleer denemelerin durdurulması ve ABD'nin "Yıldızlar Savaşı" projesinden vazgeçmesi istemlerinin yükseldiği günümüzde barışın korunması görevi stratejik bir görev olarak niteleniyor. "O nedenle ülkemizde nasıl bir rejim ve hükümet olursa olsun, biz, Türkiye'nin yukarıda sayılan hedeflere uygun, aktif, barışçı bir dış politika izlemesini sağlamak için mücadele edeceğiz."

Barış mücadelesinin somut görevlerinin ele alındığı bölümün hemen başında, Politik Büro Raporu, TKP'nin dış politika alternatifinin güncel hedeflerini şöyle sıralıyor:

"Türkiye NATO içinde Amerikan dayatmalarına boyun eğmeyen, barış ve silahsızlanma yanlısı bir politika izlemeli, topraklarında nükleer silah bulundurmamalı, Balkanlar'ın ve Doğu Akdeniz'in nükleer silahsız bölge olması için çalışmalı, ABD'nin Türkiye'deki üsleri başka ülkelere karşı saldırı amacıyla kullanmasına izin vermemeli, bütün komşularıyla iyi komşuluk ilişkileri kurmalı ve bütün dış sorunlarına yalnızca ve yalnızca barışçıl politik çözümler bulmaya çalışmalıdır."

Özellikle, ABD ile Savunma İşbirliği Anlaşması'nın beş yıl daha uzatılmasının getirdiği ek bir tehlikeye şöyle dikkat çekiliyor:

"Pentagon bugün dünyadaki bütün askeri üslerini SDI projesinin altyapısı olarak birbirine entegre etmektedir. Türkiye'deki üsler de bu projede yer almaktadır. SİA'nın uzatılmasıyla ABD'ye nükleer savaş planlarını gerçekleştirmede böylesine büyük bir olanak sağlanmıştır."

Daha sonra Amerikan dayatmalarına ayak uydurmaya çalışan rejimin dışarda manevra alanının giderek daraldığı, içerde ise gittikçe genişleyen güçlerin muhalefetiyle karşılaştığı günümüzde, barış için daha aktif bir politikanın gereği belirtiliyor.

"Eğer barış yanlısı geniş güçler, rejimin dış politikada tam bir açmaz içinde olduğu bugünkü koşullarda çıkışlarını yoğunlaştırıp inisiyatifi ele alırlarsa, hem ABD dayatmalarının önüne geçmek, hem de bu yolla demokrasiyi kazanma mücadelesinin olanaklarını genişletmek olanaklı olacaktır."

MK 7. Plenumu'na sunulan Politik Büro Raporu'nda daha sonra ara seçimlerin gösterdikleri ele alınıyor. ANAP'ın oy kaybıyla hükümetin zayıflaması, öte yandan politik sistemle ilgili bir dizi gelişmenin sonucu diktatörlüğün faşist karakterinin azalması, politik kamplaşmanın daha netleşmesi, tarafların güçlü ve zayıf yanlarının daha belirginleşmesi önümüzdeki dönemin görevlerini belirlemede önem taşıyor.

"Şimdi daha açık görülmektedir ki, Amerikan egemen çevrelerinin ve Türkiye'deki işbirlikçilerinin politik amacı faşist diktatörlüğü parlamenter görünümlü otoriter bir rejime dönüştürmektir. Bu, ordunun gerektiğinde yeniden öne sürülmek üzere geri plana çekildiği, 12 Eylül dönemi boyunca faşist bir anlayışla yeniden düzenlenmiş ve güçlendirilmiş olan baskı aygıtlarının aynen korunduğu, militarist destekli bir polis devletidir."

"Böyle bir rejimin görece bir sağlamlığa sahip olması için parlamento ile devletin baskı aygıtları arasında bir uyum olması zorunludur. Bunun için verili koşullarda, politik alanda bugün ANAP ile temsil edilen yeni-tutuculuğun parlamentoda çoğunlukta olması gerekiyor.

Egemen güçler bu amaçlarına ulaşabilmek için, inisiyatifi ve kontrolü elden bırakmadan, orduyu adım adım daha geri plana çekmek, ANAP'ı güçlendirmek, demokrasi isteyen güçleri, toplumsal muhalefeti bölüp parçalamak, halkı şaşırtmak ve mücadele dışında tutmak zorundadır.

Onların 1988'e kadar izleyeceği politikayı genel olarak işte bu hedefler belirlemektedir.

Eğer bu hedeflerine ulaşabilirlerse, 1988 genel seçimlerinde ANAP'ın kazanacağı bir başarı ile, bugünkü faşist diktatörlükten parlamenter görünümlü otoriter rejime geçiş sürecini kendi açılarından başarıyla tamamlamış olacaklardır."

Raporda daha sonra hükümetin zayıflamasının, ordu içi huzursuzluğun rejimin öne koyduğu bu hedeflere ulaşmayı zorlaştırdığı belirtilerek, egemen güçlerin inisiyatifi elden kaçırma tehlikesi doğduğunda devreye sokulmak üzere yeni bir "istikrarsızlaştırma" planı hazırladıkları, "irtica tehlikesi" kampanyasının bu amaçla da bağlı olduğu açıklanıyor. Bu kampanya, orduyu geri çekerken, onu "irticanın iç ve dış kaynaklarına" karşı yeniden hazırola geçirerek ordu içi huzursuzluğu yatıştırmak işlevini görüyor. "İrtica tehlikesi" ile "komünizm tehlikesi"nin birbirine bağlanması da, bir yandan TKP'nin "Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı" nın etkisini, öte yandan sol güçlerle rejim karşıtı dinsel çevreler arasındaki işbirliğinden rejimin duyduğu korkuyu açığa vurmaktadır.

"Bu oyunları boşa çıkarmak için, bizce, laikliği gerçekten savunan çevreler yurttaşların dini inançları ve kılık kıyafetleri yüzünden baskı görmesine, vicdan özgürlüğünün çiğnenmesine karşı açık tutum almalı, dinsel akım ve çevreler ise şeriat düzenine geri dönme fikirlerini kabul etmemeli, dinsel hoşgörüsüzlüğü, bağnazlığı benimsememelidir."

Politik Büro Raporu bir sonraki bölümde dış borçlar ve silahlanma harcamalarının ekonomiyi içine soktuğu kısır döngü üstünde duruyor. Uluslararası tekel çevrelerinin 1988 seçimlerinde Özal'ın yeniden seçilmesine verdikleri öneme işaret ediliyor. Sonra, bu politikanın açmazı, özellikle dış borç ödemeleri ve silahlanma harcamalarının ekonomiyi nasıl bir çıkmaza soktuğu gösterilerek sergileniyor. Öte yandan bu çıkmazın uluslararası finans kapitale ülkemize baskıda bulunabilmek için yeni olanaklar açtığına dikkat çekiliyor.

"Bu tehlikeleri göğüslemenin tek yolu, bütün demokrasi isteyen güçlerin dış borç ödemeleri ve silahlanma harcamaları konusunda, bu sorunların çözüm yolları üstüne ortak bir görüşe varmaları, tehlikeleri ve olanakları halka açıklayarak onu mücadeleye hazırlamalarıdır."

MK'nin 7. Plenumu'na sunulan Politik Büro Raporu'nda, bundan sonraki bölümde toplumsal muhalefetin inisiyatifi ele geçirme sorunu tartışılıyor.

"Ara seçimler, diktatörlük rejimine karşı çıkan ve demokrasi isteyen geniş bir toplumsal muhalefetin belirginleştiğini, ama bunun henüz inisiyatifi ele geçirebilecek bir kararlılıktan yoksun olduğunu gösterdi. Bu kararsızlık,

➤

geniş halk yığınlarının aktif politik mücadeleye çekilmesinin önündeki en önemli engeldir."

Raporda, muhalefet güçleri ve aralarındaki ilişkiler ele alınarak analiz ediliyor ve zayıf noktaların nasıl giderilebileceği üstünde duruluyor. Devrimci sol güçlerin güncel işleviyle ilgili şu görüş geliştiriliyor:

"Biz, memleketin bugünkü durumdan nasıl çıkacağı, temel sorunlara demokratik çözüm yollarının nasıl bulunacağı konularında yapıcı ve birleştirici görüşler öne sürmenin devrimci solun çok önemli bir görevi olduğunu düşünüyoruz. Toplumsal muhalefet içinde bu görevi yerine getirme sorumluluğu öncelikle devrimci sol güçlerdedir. Halk bu sorulara yanıt arıyor. Devrimci sol güçler ancak bu sorulara dogmatizmden ve şematizmden uzak tutarlı ve gerçekçi yanıtlar getirebildikleri ölçüde etkilerini artırabilecektir.

Devrimci solun etkisini ve barış ve demokrasi mücadelesine katkısını artıracak ikinci temel doğrultu, yığınların politik mücadeleye çekilmesi ve özellikle yığın örgütlerinin aktifleştirilmesi için çalışmaktır. Toplumsal muhalefete derinlik kazandıracak unsur budur ve bu unsur sola açıktır, güven duymaktadır. Yığın örgütlerinde geniş sol güçlerin birliği için herşey yapılmalıdır."

Ancak bu birliğin örgütlerin yönetime gelmek için muhalefet koalisyonları oluşturmak gibi anlaşılmaması gerektiği belirtilerek son Türk-İş kongresinin sonuçlarından çıkarılması gerekli derslere dikkat çekiliyor, bu arada partinin eksiklerine işaret ediliyor. Öğrenci dernekleri ve meslek örgütlerinde gelişen yapıcı alternatifler ortaya koyma girişimlerinin, nükleer tehlikeye karşı çıkışların, genel olarak yığın örgütlerinin tabanındaki hareketlenmenin önemi vurgulandıktan sonra şu saptama yapılıyor:

"Toplumsal muhalefetin daha aktifleşmesi, daha kararlı hale gelmesi, birliğini pekiştirmesi ve demokrasi mücadelesini daha da yükselterek, diktatörlüğün manevralarını boşa çıkarıp inisiyatifi ele geçirmesi olanaklıdır."

Politik Büro Raporu'nun daha sonraki bölümünde barış ve demokrasi mücadelesinin bugün öne çıkan hedefleri ele alınıyor. Egemen güçlerin amaçları dikkate alındığında hükümete son vermek, 1988 seçimlerinde ANAP'ı yenilgiye uğratmak, ve bir demokratikleşme sürecini başlatmak önemli bir taktik başarı olacaktır.

"Bu hedefe ulaşabilmek için, Evren-Özal rejiminin temellerini daha da zayıflatmak ve bunun için bugünden, ABD'nin karanlık planlarına, ordu yönetiminin politik yaşama doğrudan müdahale girişimlerine ve rejimin halka karşı terör uygulamalarına karşı aktif bir mücadele zorunludur. Bu mücadele 1982 Anayasası'na karşı mücadele ile birleştirilmelidir. Şimdi bütün bileşenleri 1982 Anayasası'nın değişmesi gerektiği fikri üzerinde birleşmiş olan muhalefetin, ulusal ve demokratik bir anayasa anlayışı çevresinde birleşmesi için çaba harcanmalıdır.

Bütün bu amaçlara ulaşabilmek için partimiz önümüzdeki dönemde "ANAP hükümetine son!" belgisini yükseltmeli ve barış ve insan hakları konularında aktif bir mücadele yürütmelidir."

Daha sonra barış ve insan hakları konularında yönelinmesi gereken en güncel politik talepler sıralanmaktadır.

Yığınların mücadelesinin yükseltilmesine hizmet edecek hedeflerin irdelenmesi, raporun bir sonraki bölümünde yer alıyor. Yığınların içindeki çalışmalarda, önümüzdeki dönemin politik hedeflerinin gerçekleşmesine yönelik istemlerin öne çıkartılmasının önemi belirtiliyor.

"Komünistler aynı zamanda yığın örgütlerinde örgüt içi demokrasinin gerçekleşmesi için özel bir çaba göstermelidir. Yığınlar haklı olarak demokrasi özlemlerinin önce kendi örgütlerinde yaşama geçmesini istiyor. Yığın örgütlerini güçlendirmek ve üyelerinin çıkarları için aktif mücadele edecek duruma getirmek, toplumsal yaşamdaki rollerini artırmak için de örgüt içi demokrasinin gerçekleşmesi belirleyici önem taşıyor.

Yığın örgütlerinde karar alma süreçlerine olanaklı olduğu kadar geniş bir tabanın katılması, yığın örgütlerinin yönetimlerinde tabandaki farklı görüşlerin temsil edilmesinin sağlanması, bu örgütlere yeni, demokratik bir anlayışın egemen olması için çalışmak öncelikle komünistlerin görevidir."

Raporda sendikal harekette, gecekondu semtlerinde ve işsizler arasında, öğrenci gençlik içinde, aydın hareketinde, kadınlar arasında, Kürt ulusal hareketinde ve köylülük içinde ortaya çıkan güncel mücadele hedefleri ele alınıyor.

MK'nin 7. Plenumu'na sunulan Politik Büro Raporu'nun bundan sonraki bölümü TKP'nin 1986 Ulusal Konferansı'nın değerlendirilmesine ayrılmış bulunuyor. Ulusal Konferans'ın başarıyla tamamlandığı ve partinin mücadele tarihinde yeni bir dönemi başlattığı, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı'nın bütün parti örgütlerince onaylandığı saptandıktan sonra TKP'nin yeni politikası şöyle değerlendiriliyor:

"Partinin 5. Kongreden bu yana kararlı bir çaba ile geliştirdiği yeni politika, 1980'ler dünyasının ve Türkiye'sinin çok karmaşık yeni koşullarında ileri yönelmenin yolunu aydınlatıyor. Partinin strateji ve taktiklerindeki gelişme, politik sekterizmin ve dogmatizmin aşılmasının, Marksizm-Leninizmin Türkiye koşullarına yaratıcılıkla uygulanmasının ürünüdür."

Daha sonra tezlerin konferans süreci boyunca nasıl tartışıldığı gözden geçiriliyor, her yoldaşın görüşünü rahatça ortaya koyabileceği zaman ve zeminin, geniş bir tartışma ortamının sağlandığı, bu sürecin parti içi demokrasiyi geliştirdiği belirtiliyor. Bu arada şu saptamaya yer veriliyor:

"Şimdi parti içinde öyle bir yeni niteliksel durum oluşmuştur ki, yeni dönemin yeni görevlerini yaratıcılıkla üstlenmeye hazır her yoldaş, parti içinde bunu özendiren, destekleyen, güçlendiren bir ortam buluyor, aynı ortam eskimiş alışkanlıklarda ayak direyenlerin karşısına dikiliyor. Bütün bunlarla konferans süreci göstermiştir ki, TKP ve komünistler kendilerini yenilemeye yeteneklidir."

Daha sonra Ulusal Konferans'ın, bir yandan parti politikasının günlük mücadele içinde uygulanmasıyla, öte yandan yığın hareketinin çeşitli kollarında çalışmanın güncel perspektiflerinin tartışılmasıyla, yığın çalışmalarını yeni bir niteliğe yükseltmenin koşullarını hazırladığı vurgulanıyor. Ayrıca Ulusal Konferans, parti politikasının ilerici ve demokratik güçlere tanıtılması için yapılan çalışmalar temelinde partinin geliştirdiği demokratik alternatifin bu çevrelerle diyalog için elverişli olanaklar sağladığını göstermiştir. Raporda bu alanda çalışmalarda bir dizi eksikliğin olduğu belirtiliyor.

Ulusal Konferans'ın sonuçları, TKP'nin gerçekçi, etkili ve geniş halk yığınlarını aktif mücadeleye çekebilecek bir politikaya sahip olduğunu, politik-ideolojik ve örgütsel birliğinin güçlendiğini, ülkede her tür örgütsel çalışma yapabilecek düzeye geldiğini, 6. Kongreyi de başarıyla hazırlayıp yürütecek durumda olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç olarak "Ulusal Konferans her alanda partinin bir dizi potansiyelini açığa çıkarmış, yeni güç kaynakları yaratmıştır. Pratiğin sınavından geçmiş ilkelerimize, mevcut başarılarımıza dayanarak daha yeni başarılara ulaşabiliriz."

Raporun son bölümünde partiyi güçlendirmenin görevleri üzerinde duruluyor.

H.Kutlu yoldaşın MK 7. Plenumu'nda okuduğu rapor şu sözlerle sona eriyor:

"Şimdi bütün sorun, önümüzdeki iki yılı en iyi şekilde değerlendirebilmemizdir. Partimizin ve halkımızın kaderi uzun yıllar için bu iki yıl içindeki çalışmamıza göre belirlenecektir. Bu sorumluluğun tam bilincinde olmalıyız.

İlk genel seçimlerle bir demokratikleşme sürecini başlatmak ve daha güçlü ve etkili bir komünist partisi ile bu süreçte aktif bir yer almak, önümüzde duran hedef budur, herşey bu hedefe yönelmelidir."

TEZ TARTIŞMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE SONUÇLANDIRILMASI

TKP MK 7. Plenumu "Tez Tartışmasının Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması" başlıklı belgeyi tartıştı ve onayladı. Belgenin birinci bölümü, tez tartışmasında yapılan eleştiri ve önerileri değerlendiriyor, ikinci bölümü ise kabul edilen en önemli değişiklikleri belirtiyor, hangi konularda tartışmanın sürmesi gerektiğini saptıyor ve hangi önerilerin kabul edilmediğini açıklıyor. Aşağıda bu belgenin "Gerekçe ve Açıklamalar" başlıklı birinci bölümünün geniş bir özetini veriyoruz.

Dünya Barışını Koruma Görevine İlişkin Öneriler Üzerine

Dünya barışını koruma. insan uygarlığını yokolmaktan koruma görevi. bugün **işçi sınıfının tarihsel misyonunun ayrılmaz bir parçası** olarak her zamankinden daha çok öne çıkıyor.

Alternatif programların hazırlanmasında bu dikkate alınmıştır, ama bunun belirgin ifadelerle vurgulanması yararlı olacaktır.

Partimizin alternatif önerilerinde, Türkiye'nin devlet olarak dünya barışının korunmasına, uzayın silahlandırılmasının önlenmesine, nükleer denemelerin durdurulmasına, yeryüzünün nükleer ve konvansiyonel silahlardan arındırılmasına katkıda bulunması gerektiği fikri, bunu sağlamanın günümüzün en önemli görevi olduğu fikri geniş şekilde yeralmalıdır...

Baş düşmanın daha net tanımlanmasına ilişkin öneriler üzerine

Tezlerde, önerildiği gibi, dünya çapındaki başdüşmanın **emperyalizmin en gerici, en saldırgan kesimleri** olduğu daha açık belirtilmiştir. Bugün görev bu kesimleri geriletmektir. Bu yalnızca dünya barışının korunması görevi açısından değil, toplumsal ilerleme görevi açısından da belirleyicidir.

Türkiye'de de başdüşman, burjuvazinin, emperyalizmin en gerici, en saldırgan kesimleriyle işbirliği içinde olan kesimidir. TKP Programı'nda bu kesim işbirlikçi oligarşi olarak tanımlanmış, tezlerde ise daha açık, anlaşılır olması için bileşenleriyle sayılmıştır.

Burada şu belirtilmelidir: Son yılların gelişmeleri daha iyi analiz edilerek, Türkiye'deki işbirlikçi oligarşinin bileşimi daha somut ifade edilmelidir. Bu konuda tartışma sürmelidir. **Türk burjuvazisinin uluslarötesi tekellerle ve özellikle askersel-sanayi kompleksiyle işbirliği içinde olan kesimlerine** dikkat verilmelidir. Uluslarüstü tekel günümüzün tipik tekelidir. O nedenle denilebilir ki, Türkiye'de burjuvazinin ayrışmasının asıl ayracı, Türkiye ekonomisinin uluslarötesi tekellerin ekonomisi için bir temel haline getirilmesi süreci karşısındaki tutum, bundan yarar ya da zarar görme perspektifi olacaktır...

Ulusal demokrasi aşaması üzerine

Tartışmada şu belirtildi: Parti öne sürdüğü ulusal demokrasi alternatifi ile bugünkü durumdan çok somut ve realist bir çıkış yolu göstermektedir. Ne var ki, tezlerde, 15. sayfada, "Ulusal demokrasi... bir düzendir" şeklinde iki cümlenin yer alması, ulusal demokrasinin kapitalizmden ve sosyalizmden ayrı, farklı bir toplumsal düzen olduğu şeklindeki yorumlara kapı aralamaktadır. Tezlerin bütününden böyle bir sonuç çıkarmak olanaksız da olsa, gene de bu tür formülasyonlardan kaçınmak gerekir.

Ulusal demokrasi, gerçekten de, **yeni bir toplumsal düzenin değil, yeni bir demokratik rejimin programıdır.** Ama her demokrasi farklı sosyal-sınıfsal ve politik güçlerin belli bir birlikte, varoluş tarzıdır. Bunun nasıl bir tarz olacağı ise, soyut ilkelere göre değil, somut olgulara göre belirlenir. Ülkede nasıl bir dış politika izleniyor? Ulusal gelir nasıl dağılıyor? Devletin ekonomik ve sosyal yaşamdaki rolü nedir? Devrimci ve öteki ilerici güçlerin tuttukları yer, hareket alanları ne kadardır? Ülkedeki politik gelenekler nasıldır? Farklı sosyal-sınıfsal ve politik güçlerin hangi tarzda, ne kadar geniş bir demokraside birlikte varolacakları bu soruların yanıtlarına göre belirlenecektir.

O nedenle, komünistlerin demokratikleşme programı, yalnızca politik demokrasiye ilişkin ilkelerin savunulmasından ibaret olamaz, toplumsal yaşamın bütün alanlarının demokratikleşmesini hedeflemek, dış politika, ekonomik ve sosyal politikalar, kültür politikası vb. her alanda alternatifler ortaya koymak zorundadır...

Barış ve Ulusal Demokrasi Programı'nın temel noktalarıyla yaşama geçmesi, kapitalizm aşılmamış olsa da, **yepyeni niteliksel bir durum** demektir. Bu, bugünkü karanlık durumdan çıkılmış, politik güçler oranında ilerici güçlerden yana çok önemli bir değişiklik gerçekleşmiş, devrime yaklaşılmış olması anlamına gelecektir.

TKP bu anlayışı 5. Kongre'de getirdi. Kongre'den bu yana bu anlayış daha da geliştirildi. TKP'nin strateji-taktik anlayışı bugün 5. Kongre'de olduğundan daha olgun bir anlayıştır.

Tezlerin tartışılmasında bütün yoldaşlar bu gerçeğe dikkat çektiler. **Partinin strateji ve taktik anlayışını geliştirme çabası bütün yoldaşların desteğini aldı.**

Konferans sonrasında şimdi şu saptama yapılabilir: Partinin stratejisini geliştirmesi ve güncel politikası, doğru ve yerindedir. O nedenle de, bu anlayışın parti programına yansıtılması Ulusal Konferans'ta oybirliğiyle kabul edilmiştir. Aynı zamanda tez tartışması, programda yapılması gerekli değişikliklerin gerekçelerini hazırladı ve partinin daha iyi bir program yapabilmek için gerekli teorik birikime sahip olduğunu ortaya koydu.

Ulusal demokrasinin sosyalist amaçla bağı, onun, sosyalist devrim sürecinin ilk aşaması olarak formüle ettiğimiz antiemperyalist, demokratik halk devriminden önce, geçilmesi zorunlu bir stratejik aşama olmasıdır.

Bu durum tam aydınlatılmadığı için strateji konusundaki tartışmalarda, parti programında, ulusal demokrasi programının yaşama geçmesinin devrimin başlaması anlamına geleceğini belirten bölümün en çok yanlış anlamalara yol açtığı görüldü. Öteyandan ulusal demokrasinin doğru olarak, devrime yaklaşma anlamına geleceğini saptayan parti görüşü, hiçbir yoldaşın itirazı ile karşılaşmadı...

Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı'nın **ancak bir süreç içinde yaşama geçebileceği**nin, partinin bütün bir süreç boyunca bu programın yaşama geçmesi için mücadele edeceğinin, aynı zamanda bu programın başarıyla ve temel noktalarıyla uygulanmasının ve elde edilebilecek demokratik kazanımların korunabilmesinin ancak ulusal, demokratik bir iktidar ile olanaklı olduğunun ve işçi sınıfının ağırlığının böylesi bir hükümete yansıması gerektiğinin açık belirtilmesi gerekmektedir.

Ancak tartışmada da belirtildiği gibi, bu programın belli yanlarının yaşama geçmesinin başlaması için, mutlaka ulusal demokratik bir hükümetin işbaşına gelmesi zorunlu değildir. **Eğer halk yığınlarının mücadelesi yükselirse, demokrasi güçleri ortak hedefler çevresinde birleşir ve inisiyatifi ele geçirebilirse demokratikleşme, ulusal-demokratik bir gelişme süreci Özal hükümetini izleyecek burjuva**

➤

muhalefet partilerinden oluşan bir hükümet koşullarında da başlayabilir.

Tezlerin III. bölümünün yeniden redaksiyonunda bu duruma dikkat çekilmelidir.

Özetle, ulusal demokrasi başlayacak bir **"demokratikleşme sürecinin kendi içinde çeşitli taktik evrelerden geçerek mücadele içinde ulaşacağı yeni bir niteliksel durum** olarak ifade edilmelidir...

Tartışmada ulusal demokrasinin sosyal-sınıfsal tabanı konusu da ele alındı. Parti programında bu güçler işçi sınıfından küçük ve orta işletme sahiplerine kadar uzanan bir yelpaze içinde sayılırken, tezlerde, "küçük, orta işletme sahipleri ve ulusal sanayiciler"den sözedilmekteydi. Tartışmada bu çelişkiye dikkat çekildi.

Parti, kongreden bu yana dünyada ve ülkede yer alan gelişmelerde **ulusal demokrasinin daha geniş güçlere dayanabileceğini** gördü. "Ulusal sanayiciler" eklemesinin yapılmasının bir nedeni buydu. Bir ikinci nedeni de, halkın anlayabileceği ifadelerle konuşma isteğiydi.

Tartışmada, birçok yoldaş, daha geniş güçlere dayanmayı amaçlamayı doğru bir yaklaşım olarak değerlendirdi. Yalnız bu yapılırken, bir tür mekanik ve şematik yaklaşıma düşülmemelidir. Küçük ve orta işletmeciler ile ulusal sanayiciler arasındaki fark nedir? Ulusal sanayici ile işbirlikçi sanayici arasındaki fark nedir? Bu tür sorular anlamsız ve soyut tartışmalara yol açabilir. O nedenle şu önerildi: Tezlerde, ulusal demokrasinin "ulusal ekonomiye, ekonomik kalkınmaya katkısı olan küçük ve büyük sanayici ve işadamları"nın çıkarlarıyla uyum içinde olacağı belirtilmelidir. Bu yerinde bir öneridir...

Global sorunların çözüm yolu üzerine

Bugün dünyada öyle bir durum söz konusudur ki, **Türkiye'nin bir dizi sorunu, yalnızca Türkiye'deki politik güçler oranının değişmesiyle çözülemez. Bunun için uluslararası alanda da güçler oranında değişiklikler zorunludur.**

Bu tür global sorunların en önemlisi barış ve nükleer silahsızlanma sorunudur. Türkiye'nin NATO'dan çıkması **tek başına** dünya barışını daha güvenlikli duruma getirmez, Türkiye'yi bir nükleer savaşa kurban gitme tehlikesinden kurtarmaz...

Sorun, bugün Türkiye'nin dünya barışının korunmasına hangi yoldan en büyük katkıyı yapabileceği sorunudur.

Bilimsel-teknik devrimin kazanımlarından yararlanmak da bir başka sorundur. Çok geniş bir uluslararası işbirliği olmadan Türkiye bu duruma gelemez.

Dış ekonomik ilişkilerde günümüzün sorunu, Türkiye gibi bir ülkenin ulusal egemenliğinden ödün vermeden çok yönlü ve en geniş çaplı ilişkileri gerçekleştirmeyi başarıp başaramayacağı sorunudur. O nedenle tezlerimizde hem ulusal çıkarların korunması başa alınmış, hem de aynı zamanda gelişmiş kapitalist ülkelere, sosyalist ülkelere, gelişmekte olan ülkelere yönelik çok yönlü ilişkiler savunulmuş, bu arada yabancı sermayeye, IMF, AET vb.'ne karşı esnek bir tutum getirilmiştir.

Öteki sorunlar üzerine

Partinin ekonomik ve sosyal politika konusunda, ordu ve dış politika konusunda alternatifler öne sürmesi, bütünsel bir kültür politikası anlayışını ortaya koyması, bütün yoldaşlar tarafından politik yaşamda büyük önem taşıyacak girişimler olarak değerlendirildi. Tartışmada bu alternatifleri zenginleştirici çok sayıda öneriler yapıldı. Bunların ışığında ve yeni çalışmalarla parti daha ayrıntılı alternatifler geliştirebilecek durumdadır. Örneğin, TKP' nin yalnızca istihdam sorununa nasıl yaklaştığını, işsizliğe karşı ne gibi somut önlemler önerdiğini gösteren bir alternatif program hazırlanabilir. Bunun bir bileşeni olan "bayındırlık seferberliği" fikrinin, aynı zamanda, yüzbinlerce işsizin hareketlendirilmesi, kendi çıkarları için mücadeleye atılması açısından taşıdığı büyük öneme burada dikkat çekmek gerekiyor.

Bu tür alternatif programlar hem halkımıza somut mücadele hedeflerini gösterebilmede, hem de geniş güçlerle diyaloğumuzu geliştirmede çok önemli bir işlev görecektir. Kenan Evren'in daha şimdiden kendini silahlı kuvvetlere ilişkin reform programımızla satır satır polemiğe girmek zorunda hissetmesi, partinin amaca uygun bir iş yaptığını kanıtlıyor.

Kültür konusunda konferanslarda bir çok tartışma oldu. "Parti gerici kültüre de sahip mi çıkacak? Bu tür sorularla karşılaşabiliriz" yollu görüşler geldi. Bunun nedeni konunun bir ölçüde yeni olması ve partinin kültür konusunda bugüne kadar bir tanım getirmemiş olmasıdır. Bu, Marksist-Leninistler arasında geniş tartışılan bir konudur. O nedenle, partimizde de tartışılması yararlı olmuştur ve daha da tartışılmalıdır. Parti bu süreçte kültür kavramının ve kültür mirası kavramının tanımlamalı ve partinin kültür politikası ile kültür arasındaki ilişkinin içeriğini aydınlatmalıdır.

Konferanslarda en çok tartışılan konulardan biri de partinin Kürt sorununa yaklaşımı oldu. Yararlı bir tartışma oldu. Konferans partimizin bu konuya yaklaşımını çok daha sonuç alıcı bir düzeye yükseltti.

Şöyle ki, tezlerde getirilen istemlerle, TKP'nin ulusal demokrasi aşamasında ulusal sorunda kısmi bir çözümü savunduğu gibi bir izlenim çıkabiliyordu. Komünistler, burjuva-demokratik bir karakter taşıyan ulusal sorunun çözümüne ilişkin istemlerini, her zaman öne sürer, ulusların eşitsizliğine karşı demokratik mücadeleyi bütünsel yürütürler.

Bunu dikkate alan yoldaşlar, tezlerde, **ulusal demokrasi aşamasında komünistlerin "Kürt sorununun Kürt halkının ulusal, demokratik hakları sorununun, Ortadoğu'da barış, Türk ve Kürt halkının ortak çıkarları ve Kürt halkının özgür iradesi temelinde adil, demokratik ve barışçı bir çözüme kavuşturulması için" mücadele edeceklerini belirtmek** gerekir, dediler. Partinin "adil, demokratik ve barışçı çözüm"e ilişkin ayrılma hakkını içeren kendi ilkesel görüşü gerek parti programında gerekse tezlerde belirtilmiştir. Ulusal demokrasi aşamasında soruna nasıl bir çözüm getirileceğini ise güçler oranı belirleyecektir, TKP ulusal demokratik güçlerin kendi ilkesel çözüm önerisi benimsemesi için çalışacaktır. Parti programında, eğer daha önce gerçekleşmemişse, Kürt sorununun devrimden sonra kesin çözüme ulaştırılacağı zaten belirtilmektedir...

Tartışmada, Türkiye Kürdistanı'nın sömürge olmadığına ve soyut iki ayrı ülkeden sözetmenin doğru olmadığına ilişkin görüşlerin, bunlar parti basınında açılmamış, tezlerde kanıtlanmadan öne sürülmüş olduğu için gereksiz tartışmalara neden olacağı belirtildi.

Birçok yoldaş, partinin Kürt milliyetçiliğinin Türk düşmanlığına kapı aralayan olumsuz yanlarına karşı ideolojik-politik bir tutumun zorunlu olduğunu, bunun partinin görevleri arasında yer aldığını belirttiler. Aynı yoldaşlar, yalnız bunun yönteminin doğru seçilmesi gerektiğine, genel tartışmalarla değil, aşırı-milliyetçi eğilimlerin politikada her somut belirişine karşı somut bir politik karşı çıkışla ve gene yapıcı yaklaşım elden bırakılmadan gerçekleşmesi gerektiğine dikkat çektiler. Bu eleştiriler dikkate alınarak, sözkonusu paragrafın metinden çıkarılması kararlaştırıldı.

Dinsel akımlarla ilgili tez üzerine yapılan tartışmalarda haklı olarak TKP' nin laikliği savunmasına, şeriat düzenine geri dönüş özlemlerine karşı olduğunun vurguyla belirtilmesi istendi. Ayrıca partinin bu ilkesel görüşüyle 163. maddeye karşı çıkmasının nasıl bağdaşacağı soruldu. TKP, inanç ve ibadet özgürlüğüne olan saygısının bir göstergesi ve haksızlıklara karşı mücadelesinin vazgeçilmez parçası olarak 163. maddeye karşı çıkıyor. TKP'nin anayasa önerisi, her türlü totaliter rejime olduğu gibi, şeriat düzenine de kapalıdır. Rejim karşıtı güçlerin demokratik bir anayasa için birleşmesi, bütün anti-

demokratik gelişmelerin önlenebilmesinin tek güvencesi olacaktır.

Kemalist akıma ilişkin tez genel olarak kabul gördü. Ama bu konudaki tartışmanın ışığında şu söylenmelidir: 12 Eylül rejimi her türlü antidemokratik baskısını, halk düşmanı politikasını Kemalist maske ardına saklanarak yürütmekle, militarist generaller Kemalizmi kendi politikalarına uygun bir yoruma tabi tutarak içini boşaltmaktadır. Buna paralel olarak sol harekette TKP'nin politikasına karşı sağlam eleştiriler yöneltemeyen ve kolay yoldan, sıradan suçlamalarla TKP karşısında üstünlük kazanacaklarını uman birçok çevre uzun zamandır "TKP Kemalizmin sol kanadıdır" şeklindeki kanıtsız iddiayı yineleyip durmakta ve bu çevreler Kemalizmi hemen hemen militarist generaller gibi yorumlamaktadır.

Komünistlerin bağlaşıklık politikasında ulusal ve tarihsel ölçütleri de dikkate almasının zorunlu olduğu, bizim gerek tarihsel olgulara, gerekse her türlü güncel akıma, her zaman hem somut-tarihsel bir analizle, hem de somut aşamanın politik hedeflerine bağlı yaklaşmamız gerektiği yeterince dikkate alınmadığında, yukarıda sayılan iki olgu, kimi yoldaşlarımızın konuyu bütünsel kavramasını güçleştirmektedir.

Metodolojinin kavranmasındaki eksiklikler, genel olarak Türkiye tarihine yaklaşım, dinsel akımlara yaklaşım, kültür ve aydınlar sorunlarına yaklaşımın kavranmasını da etkilemektedir.

Bu nedenle, hem parti basınında bu konularda Marksist-Leninist yaklaşım daha geniş temellendirilmeli, hem de tartışma sürmelidir. Politik mücadele hedeflerinin belirleyiciliği unutulmadan yapılacak bir tartışmanın bütün sol harekete büyük yarar sağlayacağını düşünüyoruz.

Parti bölümü

Tezlerin partiye ilişkin bölümünde ifade edilen parti anlayışı bütün parti örgütlerinin ve yoldaşların coşkulu desteğiyle karşılandı. Yoldaşlar, 5. Kongre'den bu yana, **parti anlayışındaki gelişmenin, strateji anlayışındaki gelişme kadar önemli olduğunu, zaten bu ikisinin birbirinden ayrılamayacağını** belirttiler. Yoldaşlar, bu anlayışın bütün parti düzeylerinde ve her aşamada daha da yetkinleştirilerek yaşama geçirilmesi için kararlı çaba göstermek gerektiğini belirttiler.

Ulusal Konferans, aynı zamanda şunun da daha iyi bilince çıkmasını getirdi. **Komünistlerin parti anlayışı ile yığın örgütü anlayışı ve yığın örgütlerinde çalışma tarzı anlayışı sıkı sıkıya birbirine bağlıdır. Bunların hepsi de politika anlayışıyla sıkı sıkıya bağlıdır...**

Faşist diktatörlüğe son vermekten sosyalizmin kurulup güçlenmesine, gelişmesine kadar bütün bir dönem boyunca, mücadelenin her aşamasında demokratizmin artan önemine ve en geniş güçlerle birlikte, çoğunluğun mücadelesi içinde yürüyüp öncü konumuna yükselmek gereğine dikkati çeken bir **strateji anlayışı;** parti içi demokrasiyi geliştiren bir **parti anlayışı;** yığın örgütleri içinde demokrasinin, tabanın en geniş katılımıyla karar alma ve uygulamanın gelişmesini ve yığın örgütlerinin politik sisteme artan demokratik katılımını savunan bir **yığın örgütü anlayışı;** bu örgütlerde hegemonyacılığı, dayatmacılığı, grupçuluğu mahkum eden yapıcı, birleştirici, mücadeleci ve özverili bir çalışmayla güven kazanmayı, en başa yığın örgütünü mücadelede aktifleştirme ve güçlendirme amacını koyan bir **çalışma anlayışı,** partinin bütün bu görüşleri tartışmada geniş onay gördü ve komünistlerin mücadelelerini bu temelde yeniden düzenlemelerini, kendilerini yenilemelerini hızlandırdı.

TKP MK 7. Plenumu, "TKP'nin Çıkış Yolu Önerisi: Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı" başlıklı belgenin redakte edilerek yayınlanmasını, öteki ayrıntılı alternatif programların üzerindeki tartışma ve çalışmaların sürdürülmesini, bunlara son biçiminin 6. Kongre'de verilmesini kararlaştırdı.

TKP MK 7. PLENUMU YAPILDI

Başı sayfa 1'de

verdi. Bu, parti yönetiminin tüm parti örgütleriyle bağlarını yeni bir düzeyde pekiştirmesinde, parti ölçüsünde savaşım azminin ve partiye inancın güçlenmesinde, derin gizlilikte parti örgütlerinin güvenilirliğinin çok ciddi bir sınavdan başarıyla geçmesinde ifadesini bulan büyük bir katkıdır.

MK, Ulusal Konferans'ın başarıyla toplanmasında büyük rol oynayan tüm parti örgütlerini ve sorumlu yoldaşları, tek tek üyeleri coşkuyla selamladı.

Ulusal Konferans onayladığı politik çizgiyle ve örgütleniş, hazırlanış tarzıyla partimizin geliştirdiği yeni anlayışın somut ve başarılı bir uygulaması oldu.

Partimizin 1986 Ulusal Konferans Tezleri'nde ifadesini bulan politik çizgisi, barış-savaş sorununa, barış ve toplumsal ilerleme savaşımının karşılıklı ilişkisine yeni bir politik düşünce tarzıyla yaklaşmanın; varolan durumu nesnel ve realist bir şekilde analiz edişin; baş düşmana karşı mümkün olan en geniş güçlerin ortak çıkarlarını gerçekçi bir şekilde dile getirişin ürünüdür. Bu, Marksizm-Leninizmin günümüz ve Türkiye koşullarına yaratıcı uygulanmasıdır. Dogmatizme, sekterliğe ve Marksizm-Leninizmin "eskidiği" yolundaki revizyonist görüşlere karşı ideolojik alanda yeni bir başarıdır.

Ulusal Konferans komünist partilerine özgü Lenince ilkelerin tüm parti ölçüsünde yeni tarzda ete kemiğe bürünmesi sürecine nitelikçe yeni bir hız kazandırdı. MK'nin, partinin derin gizlilikte çalışmasına karşın, her düzeyde parti içi demokrasiyi aralıksız genişletme çizgisi, parti disiplininin ve parti birliğinin güvence altına alınmasında belirleyici rol oynuyor. Bu ise, her komünistten, en üst yöneticiden, üyeye kadar herkesten yeni tarzda düşünme ve davranma, kendini aralıksız yenileme zorunluluğunu talep ediyor.

Plenum Ulusal Konferans belgelerine yapılan katkıları, eleştirileri ve tüm değerlendirmeleri dikkate alarak, Tez Tartışmasının Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması başlıklı belgeyi kabul etti. Böylece partinin politik çizgisi, tüm parti örgütlerinin ve partiye dost çevrelerin kollektif ürünü olarak hazırlanmış oldu. Şimdi parti örgütleri, bu belgelerde çizilen parti politikasının yığınlar arasında yaymak, ve dışımızdaki tüm demokrasi güçleriyle ortak bir anlayışa varmak için dostça tartışmak görevleriyle yükümlüdür.

Ulusal Konferanstan bu yana parti içi yaşam gösterdi ki, artık hiç bir örgüt, hiç bir komünist konferans öncesindeki düşünme-davranma tarzıyla yetinemez. Tüm ülkeyi yenileyecek olan harekette, Türkiye'nin en eski partisi olarak sorumluluk ve görev yüklenmeye hak kazanmış olan TKP, şimdi kendisini yeniliyor.

II.

TKP MK 7. Plenumu H. Kutlu yoldaşın okuduğu PB raporunu onayladı.

Sovyetler Birliği ile ABD arasında yüksek düzeyde yapılan Reykjavik görüşmesinin uluslararası önemi ve ülkemiz açısından taşıdıgı anlamı vurguladı. Gorbaçov-Reagan zirvesi "nükleer silahsız dünya"nın reel bir hedef olduğunu kanıtladı. SBKP MK Genel Sekreteri M.S. Gorbaçov yoldaşın yaptığı ve görüşbirliği sağlanan öneriler, eğer Amerikan tarafının "yıldızlar savaşı" projesinde ayak diremesiyle sonuçsuz kalmasaydı insanlık 2000 yılına kadar tüm nükleer silahlardan kurtulmuş olacaktı. Bu aynı zamanda, hemen şimdiden, topraklarımıza yeni nükleer silahlar yerleştirmek için ABD'nin iç işlerimize karışarak yaptığı baskılardan Türkiye'nin kurtulması sonucunu doğuracaktı.

Plenum ülkemizdeki tüm barıştan yana güçleri, "nükleer silahsız Türkiye ve dünya için" çabalarını birleştirmeye çağırıyor. Şimdi, hükümetin NATO içinde Amerikan yönetiminin dayatmaları-

nı onaylayan tutumunu geriletmek için elverişli koşullar vardır.

TKP MK Plenumu başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkelerin barış girişimlerini, ülkemizin ve halkımızın ve tüm ülke nüfusunun çıkarlarına tamamen uygun girişimler olarak selamlıyor ve destekliyor. SBKP'nin 27. Kongre kararlarını başarıyla yaşama geçirmesi, Sovyetler Birliğinin ekonomik, sosyal, politik ve tinsel yaşamında yenilenme yolunda kararlı adımlar atılması, Türkiye'de barış ve ulusal demokrasi için tüm ilerici güçlerin savaşımına büyük katkıda bulunuyor.

Plenum, ABD'nin "yeni globalizm" stratejisinin Türkiye için taşıdığı ciddi tehlikelerin altını çizdi. Ortadoğuda, Ak. deniz'de Amerika'nın devlet terörizmi politikası izlemesi, savaş ocaklarını kışkırtması, hegemonyacı planları her geçen gün Türkiye'yi bir askeri maceraya itme yeltenişleriyle birleşiyor. Amerikan üslerinin bölgeye ABD müdahalesi için kullanılma tehlikesi, SIA adlı ikili anlaşmanın imzalanmasıyla büyük ölçüde arttı. Türkiye'nin Iran-Irak savaşına karıştırılması yolunda Pentagon'un ve uzantılarının kışkırtıcı çabaları aktifleşti.

Plenum tüm bu Amerikan planlarına karşı ülkemizin geniş demokrasi yanlısı çevrelerinde yeni bir olgu olarak ortaya çıkan sağduyulu yaklaşımlara büyük bir değer vermektedir. ABD'nin topraklarımızdaki üslerini komşu devletlere karşı kullanmasına izin verilmemelidir. Başka devletlerin karşısında Türkiye'nin toprak bütünlüğünü ve sınırlarının dokunulmazlığını savunan TKP, Türkiye'yi yönetenlerin de başka devletlerin toprak bütünlüğünü ve sınırlarının dokunulmazlığını ihlal etmelerine karşı koyacaktır.

TKP MK Plenumu, ara seçimlerden sonra ülkede ortaya çıkan politik durumu çözümledi. Şimdi daha da iyi ortaya çıktı ki, tüm baskı kurumları korunarak, faşizmden parlamenter görünümlü bir otoriter rejime geçiş ile, demokratikleşmenin önü bu yolla tıkanmak isteniyor. ANAP hükümeti, ara seçimlerin gösterdiği gibi halk çoğunluğunun desteğini kaybetmekle birlikte, 12 Eylül'den bu yana uygulanan dış, iç ve ekonomik politikalardan vazgeçmemiştir. Şimdi hükümete destek olan uluslarötesi finans ve silah tekelleri, onların ülke içindeki uzantıları ve ordudaki militarist çevreler, muhalefetin 1988'de hükümete gelmesini önlemek için çabalarını birleştiriyor. Onların amacı, 1988 genel seçimlerine kadar her türlü yöntemle "dış tehlike" yalanlarıyla, milliyetçi demagojiyle, dini fanatizmi kışkırtarak, uluslarötesi tekellerin ekonomik şantajlarıyla, provokasyonlar ve yeni darbe tehditleriyle- muhalefeti zayıflatmak, birleşmesini önlemek, en başta komünistler ve devrimci sol güçlerle, öteki muhalefet partilerinin arasını açmak, kemalistlerle Müslüman halkı birbirine düşürtmek, her ikisini komünistlere karşı kışkırtmak, bu istikrarsızlık ortamından yararlanarak 1988'de parlamenter görünümlü militarist-polis rejimini ANAP iktidarıyla pekiştirmektir.

Plenum emperyalizmin ve onun içerdeki uzantısı güçlerin bu planlarını boşa çıkartmayı, komünistlerin önünde duran başlıca politik ödev olarak saptadı. TKP, barışın korunması, ülkenin demokratikleştirilmesi ve halkın hayat koşullarındaki kötüleşmenin durdurulması gibi, genel insani, ulusal, demokratik engel olan 12 Eylül rejiminden esas engel olan 12 Eylül rejiminden kurtuluş için Özal hükümetine son verilmesini en acil politik hedef olarak ilan ediyor. Parti herkesi, hükümete karşı barışın korunması ve insan haklarının savunulması için birlikte harekete çağırıyor. TKP erken seçim, bu amaçla bir seçim hükümeti kurulması, AP ve CHP yöneticilerinin öteki muhalefet parti kadrolarının üzerindeki yasakların kaldırılması taleplerini destekleyecektir. Plenum, işçi sınıfının ve tüm halkın demokratik hak ve özgürlüklerinin tanınmasını, demokratik bir seçim yasası yapılmasının, idamlara, işkenceye, politik tutuklama ve yargılamalara, Türkiye Kürdistanındaki zorbalığa son verilmesini talep ediyor.

III.

Plenum, bugünkü durumdan ülkeyi hiç bir politik gücün ve partinin tek başına çıkaramayacağı gerçeğini bir kere daha vurguladı. Önümüzdeki iki yıl kimin, barış ve demokrasi yanlısı güçlerin mi, yoksa militarizmin ve 12 Eylül'cü otoriter rejim yanlısı güçlerin mi üstün geleceğini belirleyecektir. TKP en geniş demokrasi yanlısı güçlerin işbirliğini şimdi her zamankinden daha büyük bir güçle savunacaktır. TKP daha şimdiden tüm muhalefet partileri arasında ulusal ve demokratik nitelikli bir anayasa için mutabakat sağlamanın olanaklı olduğunu ve bu yöndeki girişimleri tamamen destekleyeceğini açıklıyor.

MK Plenumu, Sol Birlik içinde işbirliği yaptığımız partilerle ilişkileri nitelikçe yeni bir düzeye yükseltmek, Sol Birlik'i ülkede etkin bir güce dönüştürmek için üzerine düşen her şeyi yapacaktır. Plenum bu amaçla Sol Birlik partilerine sunulmak üzere yapıcı öneriler hazırlamıştır.

MK Plenumu, Türkiye Kürdistanı'ndaki karmaşık ve ağır durumu çözümlemiş, tüm Kürt ulusal, devrimci demokratik parti ve gruplarla diyalog kurma, Kürt ulusal sorununun adil, demokratik ve barışçıl çözümü için elden gelen her şeyi yapma kararlılığını vurgulamıştır.

TKP Sol Birlik dışındaki bütün devrimci sol güçlerle de işbirliği için hiç bir önkoşul ileriye sürmeden ortak pratik ya da ilkesel sorunlarda, minimum ya da maksimum hedefler temelinde diyaloga hazırdır.

Plenum sendikalarda, gençlik ve kadın örgütlerinde, meslek birliklerinde, köylü kooperatiflerinde, yurtdışındaki Türkiyelilerin örgütlerinde komünistlerin çalışmalarını güçlendirme ve iyileştirme sorunlarını ele aldı. Komünistler kendi konumları ne olursa olsun, tüm bu alanlarda yığınların çıkarlarını başa alacaklar, barıştan, demokrasiden yana en küçük bir gücü bile dışta bırakmayan işbirliği yanlısı bir politika izleyecekler ve tüm yığın örgütlerinde azami demokrasi için ve tabanın en geniş şekilde örgüt yönetimlerine, kararlara katılımı için vargüçle çalışacaklardır.

Plenum Türk-İş'de sendikal birliği güçlendirme, Türk-İş'i hükümete ve sermayenin amansız sömürüsüne karşı savaşında destekleme, bu savaşımın aktifleşmesine, örgütlenmesine yardımcı olma, işçi hareketinin asıl düşmanları olan 12 Eylül rejiminin ve ABD emperyalizminin uzantılarına karşı savaşımı aralıksız sürdürme çizgisini bir kere daha onayladı. Bu alanda sınıf uzlaşmacılığına olduğu gibi sekter eğilimlere karşı da sol sendikal güçleri uyardı.

TKP MK 7. Plenumu, en güç koşullarda grev savaşımını başarıyla sürdüren NETAŞ, DERBY işçileriyle, tüm grevcilerle dayanışmasını açıkladı. Tüm sendikaları her grevle aktif dayanışmaya çağırdı.

Plenum barış ve silahsızlanma yönündeki hareketi geçmişteki kazanımlar temelinde, fakat yeni bir anlayışla güçlendirmek için herkesi çabalarını birleştirmeye çağırdı. Komünistler, barıştan yana her türlü çıkışı, eylemi, örgütlenmeyi destekleyeceklerdir. Komünistlerin barış hareketinde hegemonyacılık, bu hareketi tek türden, dar bir hareket haline getirme amaçları yoktur. Tam tersine, komünistler barış idealinin her sınıf ve katmanın, her türlü politik görüşten kitlelerin arasında özgürce yayılmasını, her türlü yerel ve özgül örgütlenmeleri, girişimleri önkoşulsuz desteklemektedirler.

IV.

TKP MK 7. Plenumu, gerek ulusal ve gerekse uluslararası sorumluluklarımızın yerine getirilmesinde asıl sorunun TKP'yi, tüm öndeki politik ödevleri yerine getirebilecek bir güce ulaştırmak olduğunu saptadı. Bu amaçla Plenum, "1988 sonuna kadar TKP'nin çalışmalarının başlıca hedefleri" başlığı altında bir dizi karar onayladı. Ulusal Konferansın kazanımları temelinde parti şimdi çok daha planlı, amaca uygun çalışmaları örgütleme, eksiklik ve zayıflıkları sistemli şekilde ortadan kaldırma olanaklarına kavuşmuştur.

Plenum, komünist hareketin güçlen-

dirilmesinde TKP-TİP birliğinin taşıdığı büyük önemi bir kere daha vurguladı.

Plenum, partinin ideolojik çalışmalarını güçlendirme, özellikle partinin politik doğrultusunu yığınlar arasında yayma amaçlı propaganda çalışmalarını yeni baştan düzenleme kararı aldı. Örgütlenme alanında stratejik doğrultuları saptadı. Kadro politikasını gözden geçirdi ve kadroların politik yöneticilik düzeyini yükseltmek için önlemler aldı.

Plenum 1986 Ulusal Konferansında MK'ne yapılan 6. Kongreyi toplama önerisini karara bağladı. Ve parti program ve tüzüğünde gerekli değişiklik taslaklarını hazırlamakla PB'yu görevlendirdi.

MK 7. Plenumuyla, parti örgütlerinin önünde, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programını hayata geçirme savaşımıyla, parti 6. Kongresine bu savaşım içinde hazırlanmak gibi sorumlu ve coşku verici yeni bir dönem açılmış oldu.

Şimdi bütün sorun önümüzdeki iki yılı en iyi şekilde değerlendirebilmektir. Partimizin ve halkımızın kaderi uzun yıllar için buna göre belirlenecektir. Bu sorumluluğun tam bilincinde olmalıyız.

İlk genel seçimlerde bir demokratikleşme sürecini başlatmak ve daha güçlü ve etkili bir komünist partisiyle bu süreçte aktif bir yer almak, önümüzde duran hedef budur, her şey bu hedefe yönelmelidir.

14. Şubat 1987

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

"YENİ BİR TÜRKİYE, YENİDEN BİR DOĞUŞ İSTEĞİ, HEYECAN VE BİLİNCİ YARATMALIYIZ!"

Başı sayfa 1'de

"12 Eylül rejiminin yarattığı koşullarda, ABD'nin yarın kullanmak üzere şimdiden tezgahladığı istikrarsızlaştırma politikasının bir aracı olarak irtica gelecek için bir tehlike olarak var. Fakat tehlike, emperyalizmin en saldırgan, en gerici çevrelerine bağlı bugünkü rejimden geliyor. Irtica bizce Özal hükümetinin içindedir."

Evren'in "irtica tehlikesi"ne karşı çıkarken düştüğü çelişkileri sergileyen H.Kutlu yoldaş şu soruları soruyor:

"Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda Atatürk emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı müslümanlarla birlikte mücadele etmedi mi? Bugün Evren ülkemizin ulusal egemenliğini, ulusal çıkarlarını ABD'ye karşı koruyabildiğini söyleyebilir mi? Halkımızın önünde bizimle açık tartışabilir mi?"

Ordu konusunda TKP'nin önerilerinin ulusal çıkarlarımızla tam bir uyum içinde olduğunu açıklayan H.Kutlu yoldaş, sözlerine şöyle devam ediyor:

"Evren, 'TKP, benden hesap soracakmış' diyor. Evet 12 Eylüller bir daha olmasın diye 12 Eylülcülerden hesap soracağız. Ama bizim Evren'in şahsıyla bir alıp veremediğimiz yoktur. Evren rejimi TKP ile arasına kan soktu. Ama komünistler bireysel kin ve intikam duygularıyla hareket etmezler."

Konuşmasının bundan sonraki bölümünde H.Kutlu yoldaş, ideolojik-düşünsel planda baş düşmanı niteliyor:

"Emperyalizmin en saldırgan, en gerici çevrelerinin militarizmin, faşizmin ideolojik-politik konumları, savaşçı, militarist, yayılmacı, şöven, milliyetçi, faşist düşünceler, kozmopolitizm, yenitutuculuk, yeni-mandacılık..."

Öte yanda yer alan geniş politik güçler yelpazesinin ideolojik-düşünsel plandaki durumunu belli başlı ana çizgileriyle ele alan H.Kutlu yoldaş bu değerlendirmeden bazı sonuçlar çıkarıyor: Bunlardan birisi, kamplaşmanın baş düşmanla tüm öteki güçler arasında olmakta devam ettiği, ötekisi ise ideolojik-düşünsel planda da asıl vuruşu politik planda yaptığımız gibi baş düşmana yöneltmenin gerekliliğidir.

"Karşı karşıya bulunduğumuz tarihsel yol ayırımı, tarihsel dönüm noktası, aynı zamanda halkımızın, ülkemizin önüne ulusal kurtuluş savaşı dönemindekine benzer tarihsel fırsat çıkarıyor. Halkımıza ve ülkemizin ulusal çıkarlarına ihanet eden bir avuç güç dışındaki geniş güçler birleşebilirlerse tarihsel bir sentez yaratmak mümkündür."

H.Kutlu yoldaş, Barış ve Ulusal Demokrasi alternatifinin yalnız politik, ekonomik ve sosyal hedeflerde değil, tüm politik ve ideolojik farklılıklara rağmen ortak düşünce temellerinde de ulusal birliği sağlama yolunda işlevli olacağını belirtiyor.

"Barış ve Ulusal Demokrasi alternatifi programımız esasında, Türkiye demokratik bir yeniden düzenleme içine girmelidir. Girmek zorundadır. Yeni bir Türkiye yaratma, yeniden doğuş isteği, heyecanı, bilinci yaratılabilir. Barış ve Ulusal Demokrasi yönünde böylesi bir köklü dönüşümün motor gücü işçi sınıfımız ve TKP olabilir."

H.Kutlu yoldaş, birleşmeleri gereken güçlerin bugün için demokratik bir rejimin içeriğinde anlaşmalarının, ulusal demokratik bir anayasa anlayışı ortaya koymalarının olanaklı olduğuna işaret ediyor. Bu bağlamda sol güçlerin birliğinin, Ulusal Konferans'ın sonuçları doğrultusunda TKP'nin güçlenmesinin önemini belirtiyor.

H.Kutlu yoldaş Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümünü TKP'nin Marksizm-Leninizm idelerini reel sosyalizm örneğinde yaymak, Marksizm-Leninizmi ülke koşullarına yaratıcılıkla uygulamak, partimizin devrimci profilini daha netleştirmek, kadrolarda proleter enternasyonalizmi ruhunu daha kökleştirmek yönündeki aktif çabalarla karşılayacağını belirtiyor. Kendi değerlerimize sımsıkı bağlandığımız ölçüde ulusal nitelikte bir parti olduğumuzu daha cesaretle gösterebileceğimizi, barış ve ulusal demokrasi için mücadele etmeden toplumsal gelişmenin genel çıkarlarını dar sınıf çıkarlarından öne almadan sosyalizmin lafta kalacağını vurguluyor. Öncülüğün tarihin önümüze koyduğu görevleri üstlenmekten kaçınmamakla, yaşamın gerçekleri karşısında düşünce ve davranışı yenilemeyi başarmakla elde edilebileceğinin altını çiziyor.

YENİLENME VE KADRO POLİTİKASI

Başı sayfa 9'da

parti politikasının taşıdığı çarpıklıklardan da dersler çıkarmak gerektiğini söyledi. Somut örneklere dayanarak, belli başlı dersleri toparladı.

Kadro politikasındaki belirleyici ölçütün, kadroların yenilenme ve sosyal ekonomik gelişmeyi hızlandırmanın görevleri karşısında, söz değil iş düzeyindeki tutumları olduğunu belirten M. Gorbaçov, işe girişen, düşünen, enerjik, cesaretle ileri atılmayı arzulayan ve bunu yapabilen, başarılar kazanma yeteneğindeki insanları desteklemeyi sürdüreceklerini açıkladı.

Yenilenmenin kadrolardan her alanda son derece yüksek bir yetişkinlik düzeyi ve yüksek ahlaki değerler talep ettiğini söyleyen M.Gorbaçov, herkesin yenilenmeye önce kendisinden başlaması gerektiğini hatırlattı.

Kadro alanında yenilenmenin gidişi üzerinde ve ortaya çıkardığı sonuçlar üzerinde ayrıntılı olarak duran M. Gorbaçov, bütün dünyanın gözlerinin şimdi Sovyet halkı üzerinde olduğunu ve öne konan bütün bu görevlerle baş edip edemeyeceğini sorduğunu kaydederek, raporunu şu sözlerle sona erdirdi: Ülkemizi yüksek derecede gelişmiş bir devlet modeli, gelişkin bir ekonomiye, en geniş demokrasiye, en insani ve yüce değerlere sahip, çalışan insanın kendini ülkenin efendisi hissedeceği, maddi ve manevi kültürün tüm sonuçlarından yararlanacağı, çocuğunun geleceğinin güvence altında olacağı, dolu ve ilginç bir yaşam için gerekli herşeyi sahip olacağı bir toplum haline getirmek istiyoruz. Ve en kuşkucular bile şöyle demek zorunda kalacak: Evet, Bolşevikler herşeyi başarabilirler. Evet, gerçek onlardan yana. Evet, sosyalizm insana hizmet eden, onun yararına çalışan, onun sosyal ve ekonomik çıkarları, manevi yükselişi için çalışan bir sistemdir.

Tartışmaların tamamlanmasından ve kararların alınmasından sonra yaptığı kapanış konuşmasında ise, M.Gorbaçov SBKP MK Ocak Plenumu'nun en yüksek ölçütler açısından bile, SBKP ve Sovyet toplum yaşamında büyük önemde bir politik olay olduğunu söyledi, Ocak Plenumu ile yenilenme çalışmasının yeni bir aşamasına girildiğini belirtti. Artık durumun gözden geçirilmiş, politikanın oluşturulmuş, başlıca kararların alınmış olduğunu söyleyerek, "Şimdi bize gerekli olan iştir, yalnız ve yalnız iştir" dedi.

SBKP MK Ocak Plenumu:

YENİLENME VE KADRO POLİTİKASI

27-28 Ocak tarihlerinde yapılan SBKP MK Plenumu'nda, yenilenme ve ülkenin sosyal ekonomik gelişmesini hızlandırma stratejisine ilişkin sorunlar ele alındı. Gündemin ana konusunu "yenilenme ve kadro politikası" oluşturdu.

SBKP MK Genel Sekreteri M. Gorbaçov, partinin kadro politikasını geliştirme sorununu, geniş bir sosyal ve ekonomik çerçevede, geçmişin dersleri ışığında, parti ile ülkenin içinde bulunduğu durum ve geleceğe ilişkin görevler temelinde ele alan geniş ve kapsamlı bir rapor sundu.

SBKP MK'nin Nisan 1985 Plenumu'nda ve SBKP 27. Kongresi'nde ülkenin geleceği ve sosyalizmin yazgısı açısından tarihsel önemde kararların alındığı hatırlatılan raporda, Sovyet toplumunun geri dönülmez bir yenilenme sürecinden ilerlediği kaydediliyor. Toplumda olumlu eğilimlerin güç kazanmakta olduğunu belirten ve bunun somut örneklerine yer veren rapor, partinin politikasının halkın güçlü desteğini sağladığını saptıyor.

Yenilenmenin ve gelişmenin görevlerinin önceden düşünüldüğünden daha zorlu ve toplumda birikmiş olan sorunların köklerininin daha derinlerde olduğunun ortaya çıktığını dile getiren M. Gorbaçov, Sovyet toplumunun ve tüm kurumlarının Nisan Plenumu öncesinde içinde bulunduğu durumun derin bir analizini yapıyor. Parti, devlet ve toplum yaşamına ilişkin tüm alanlardaki olumsuz eğilim ve süreçleri eleştiri özeleştiri temelinde değerlendiriyor, bunların nedenlerini ortaya koyuyor.

Yenilenme Ne Anlama Geliyor ?

Yine de partinin, yenilenme ve ülkenin sosyal ekonomik gelişmesini hızlandırma sorununu ortaya atma cesaretini ve gücünü kendinde bulduğunu belirten M.Gorbaçov, bu konuda şöyle diyor: Sözkonusu olan köklü bir dönüşümdür ve alınan önlemler devrimci bir karaktere sahiptir. Başka bir seçenek, gidilecek başka bir yol yoktur. Bu, yaşamın dayattığı nesnel bir zorunluluktur.

Yenilenme, raporda belirtildiği üzere, durgunluğun kesin biçimde tersine çevrilmesi, Sovyet toplumununun sosyal ve ekonomik ilerlemesinin hızlandırılması için güvenilir ve etkili bir mekanizmanın oluşturulmasıdır.

Yenilenme, yığınların yaratıcı gücüne dayanmak, Sovyet ekonomik gelişmesinde entansif büyüme faktörlerininin rolünü sürekli artırmak, bilim ile pratiğin verimli bir işbirliğini kurmaktır.

Yenilenme, sosyal alanda gelişmeye ve Sovyet halkınının gereksinimlerini daha tam karşılanmasına öncelik vermektir. Toplumu sosyalist ahlâktan sapmalardan kesinlikle kurtarmak, sosyal adalet ilkelerini ardıcıllıkla uygulamak, söz ile iş arasında uyumu, haklarla görevlerin bütünlüğünü sağlamaktır.

Yenilenmenin amacı, Sovyet toplumsal yaşamınının tüm yönlerini derinden değiştirmek, sosyalizme sosyal örgütlenmenin en ileri biçimlerini kazandırmak ve sosyalizmin insancıl doğasını daha tam ortaya çıkarmaktır.

Yenilenme sürecinin toplumun tüm alanlarında ilerlemekte olduğunu kaydeden ve bu doğrultuda elde edilen kazanımları örnekleyen M. Gorbaçov, bu sürecin sonuna kadar götürülmesininin ve eski hataların tekrarlanmamasınının güvencelerini de şöyle sıralıyor.

Bu, geçmiş deneyimler ve sosyalist anayurdun bugünü ve geleceği için duyulan sorumluluk temelinde, partinin ve halkın ortak iradesi, ortak eylemleridir.

Bu, sosyalist sistemin demokratizmininin heryönüyle geliştirilmesi halkın ülke yaşamınının tüm sorunlarınının çözümüne giderek daha aktif ve gerçekten katılması, açıklık, kamu denetimi, eleştiri özeleştiri ve, söz ile işin uyumundan oluşan politikada içtenlik gibi Lenince ilkelerin tam anlamıyla yaşama geçirilmesidir.

Bu, nihayet, Parti'nin kendisininin sağlıklı gelişmesi, kendi faaliyetini eleştirel gözle değerlendirme yeteneği, çalışma biçim ve yöntemlerini yenileme, toplumun gelişme yollarını devrimci teori temelinde belirleme, yaşamın öne koyduğu sorunların çözümü için savaşma kapasitesidir.

Sosyalist Demokrasiyi Derinleştirmek

Raporunda, Nisan Plenumu ve SBKP 27. Kongresi'nde belirlenen hattın temelinde, halkın sosyalist özyönetimini derinleştirmenin yattığını hatırlatan M. Gorbaçov, yenilenmenin ancak demokrasi aracılığıyla ve demokrasi sayesinde olanaklı olduğunu vurguladı ve şöyle dedi: Ancak bu yoldan sosyalizmin en güçlü yaratıcı kaynağının, özgür bir ülkede özgür emek ve düşüncenin önü açılabilir.

Sözkonusu olanın mevcut politik sistemden bir kopuş değil, tam aksine bunun tüm potansiyellerinden maksimum ölçüde yararlanmak, parti Sovyet ve hükümet organları, toplumsal örgütler ve çalışma kollektiflerinin faaliyetlerine derin bir demokratik içerik kazandırmak, sosyal organizmanın tüm hücrelerine yeni bir yaşam nefesi vermek olduğu belirtilen raporda, bu yönde sağlanan gelişmelere de yer veriliyor.

Demokratikleşme sürecinin toplum yaşamının tüm alanlarında ilerlemekte, açıklığın yerleşmekte olduğu kaydedilen raporda, insan faktörünün her yönde aktifleştirilmesi ve demokrasinin genişletilmesi yönünde atılacak adımlar şöyle formüle ediliyor:

Üretim alanında demokrasinin geliştirilmesi birincil önem taşımaktadır. Doğrudan demokrasinin tüm biçimlerinden en etkili şekilde yararlanılmasını amaçlayan Devlet İşletmeleri Yasası tasarısı ulusal çapta tartışmaya açılacaktır. Üretimde demokrasinin güçlendirilmesinde, işletme ve kolhoz yöneticilerinin, ustabaşı ve çalışma ekibi başkanlarının atama ile değil, seçimle işbaşına gelmesi can alıcı önem taşımaktadır.

Demokratikleştirme sürecinin temel bir yönü de seçim sistemindeki iyileştirmedir. Görev, her seçmenin daha çok sayıda aday hakkında tutum belirleme olanağına kavuşturulması ve seçim uygulamasının bir dizi biçimci unsurdan arındırılmasıdır.

Parti içi demokrasi de geliştirilmelidir. Bu özellikle tüm düzeylerde yönetici organların belirlenmesinde yöntem değişikliğini içeriyor. Birinci sekreterler de içinde olmak üzere, yöneticiler ilgili parti komitelerinin genel toplantısında gizli oylama ile seçilmelidir.

Toplumun demokratikleştirilmesi, parti, devlet ve ekonomi organlarının ve bunların kadrolarının yürüttüğü faaliyetin yeni bir düzeyde denetlenmesi sorununu gündeme getiriyor. Her parti yöneticisinin ve görevlinin, seçmenleri, çalışma kollektifleri, toplumsal örgütler, parti ve halk karşısındaki sorumluluğunun ve yükümlülüklerinin sürekli bilincinde olması için "aşağıdan denetim"in düzeyinin ve etkinliğinin artırılması önemlidir.

Gerçek demokrasinin etkinliğinin, bunun sosyal tabanının, rezervlerinin ve olanaklarının genişliğine bağlı olduğunu belirten M. Gorbaçov, gençlerin, kadınların ve partisizlerin sorumlu görevlere daha fazla getirilmesinin zorunluluğu üzerinde durdu. Ayrıca, hertürlü milliyetçiliğe ve şoven eğilimlere, ancak kararlı ve uzlaşmasız bir enternasyonalizm ile karşı durulabileceğinin altını çizdi.

Yenilenme Koşullarında Kadrolar

M. Gorbaçov, SBKP MK Ocak Plenumu'na sunduğu raporda, yenilenmenin görevlerinin başarıyla yerine getirilmesinin, parti kadrolarının devrimci değişimlerin gereğini ne ölçüde kavradıklarına ve parti politikasını yaşama geçirmede ne ölçüde yaratıcı ve girişimci davranacaklarına bağlı olduğunu belirtti.

Başarılan herşeyin elde edilen her kazanımın Sovyet halkının çalışması sonucunda ve kadroların özverili çabaları sayesinde gerçekleştiğini vurgulayan M.Gorbaçov, geçmişte izlenen

Arkası 8. sayfada

Savaş şaka değildir

●Mehmet ERGÜL

İran-Irak Savaşı yedi yıldır sürüyor. Bu anlamsız savaş büyük can ve mal kaybına yol açıyor. Bugüne kadar her iki taraftan yaklaşık bir milyon insan öldü. İran'ın insan kaybı 600 bin, Irak'ın kaybı ise 400 bin dolayındadır. Üç milyonu aşkın insan yaralandı. Savaş, iki ülkeye her ay toplam bir milyar dolara maloluyor.

Dıştan üstünkörü bakılırsa, bu "kutsal" savaşta, İran Irak'a, Irak da İran'a karşıdır ama, aslında Amerika ve İsrail, her iki ülkeye birden karşıdır. Savaşanlar İran ve Irak, kazananlar ise Amerika ve İsrail'dir. Savaşın sürmesi, bölgede Amerikan dayatmalarını kolaylaştırıyor. Amerika'nın "stratejik" bağlaşığı İsrail'in zorbalığını kolaylaştırıyor.

Dünyanın en zengin petrol kaynağı olan Basra Körfezi bölgesini Amerikan emperyalizmi, kendi "yaşamsal çıkar alanı" sayıyor. Gerçi 1980'den sonra ABD, bölgeden sağladığı petrol miktarını yüzde 8'e kadar indirdi ama, bir adı "kara altın" olan petrol, her şeye rağmen yine de petroldür.

ABD'nin asıl amacı, bölgede askeri varlığını artırmak, Ortadoğu bölgesinde yeni askeri-politik konumlar elde etmektir.

ABD'nin "Batı yanlısı Müslüman bir ülke" olarak gördüğü Türkiye'yi, bölgede "Amerika'nın yaşamsal çıkarları'nı korumak için bir köprübaşı olarak kullanmak istediği biliniyor. Örneğin Reagan'ın politik sorunlar ve strateji uzmanı olan Prof.Albert Wohlstetter, 1980 yılından beri, sürekli olarak "Türkiye'nin Basra Körfezi bölgesinde etkin bir savunma sisteminin geliştirilmesinde önemli bir rol oynaması gerektiğini" savunuyor. (**Survey** Dergisi, 1980, İlkbahar Sayısı) Amerika'nın Körfez stratejisinin beyni diye bilinen Wohlstetter, İstanbul'da 1982 yılındaki SİSAV toplantısında da, "Doğu Anadolu'yu Amerikan Çevik Kuvvetleri'nin bölgeye müdahalesi için en elverişli yer" diye gösteriyor.

"Psikolojik bir savaşın hazırlıkları"

Milliyet gazetesi yazarı Teoman Erel'in belirttiği gibi, son aylarda ülkemizde "psikolojik bir savaşın hazırlıkları yapılıyor." Bunun kışkırtıcılığını ABD emperyalizmi ve onun bizdeki uzantıları yapıyor. Örneğin Amerikan Bechtel tekeli ile yakın ilişkiler içinde olduğunu saklamayan (**Günaydın,** 15 Mayıs 1983) emekli büyükelçi Nuri Eren, ayrıca **Tercüman** yazarı Ergun Göze, "Türkiye'nin Irak'a bir **condomunium,** yani bölgede ortak egemenlik kurma önerisi götürmesini" istiyorlar. "Türkiye'nin Amerikalı Dostları Derneği"nden düzenli "mali yardım" aldığı ortaya çıkan (**Hürriyet,** 8 Şubat 1987) **Yeni Forum** dergisinin başyazarı Prof. Aydın Yalçın, "bölge bizim bölgemiz... Her yeni hadise, bir takım riskler ortaya çıkarır. Kerkük meselesi, Türkiye açısından bir anlamda Kıbrıs gibidir...Şartları iyi değerlendirmek gerekir" diyor (**Milliyet**, 15 Ekim 1986).

Hürriyet yazarı Coşkun Kırca'nın Nuri Eren'e bu konuda tek itirazı, yalnızca "zamanlama"ya ilişkindir. Kırca. "Kıbrıs gibi, şartların tam oluşması gerek" diyor.

Faşist Milliyetçi Çalışma Partisi'nin başı Ali Koç, "Musul'u, Kerkük'ü alalım" diyor. Emekli General Turgut Sunalp "almak vâciptir" diye fetva verir gibi konuşuyor.

Cunta döneminde ise, Musul ve Kerkük'e askeri müdahale konusunda Genelkurmay'da "Haydar Saltık Planı" diye adlandırılan bir planın varlığı biliniyor. Buna göre, "İran-Irak Savaşı'nın uygun bir anında, bölgeye müdahale" öngörülüyor (Claudia Wright, **New Statesman**, 14 Mayıs 1982)

Özal ise, hem İran'a gizlice silah satan, hem de İran birliklerinin durumuyla ilgili olarak Irak'a bilgi sağlayan Reagan'la görüşmeye gidiyor. İran-Irak Savaşı'nı körükleyen Reagan Yönetimi'nden "arabuluculuk" için destek istiyor. Yanında en üst düzeyde bir askeri yetkiliyi, Genelkurmay İkinci Başkanı Torumtay'ı götürüyor. Reagan'la Özal'ın görüşmesi sırasında, bu görüşmede yalnızca Haydar Saltık'ın atadığı, Türkiye'nin eski Irak Büyükelçisi Nüzhet Kandemir hazır bulunuyor.

Bütün bunlar tehlikenin her an kapımızda olduğunu gösteriyor. ABD ile son derece içli-dışlı bir hükümetin başta olması ise, kaygıları son derece artırıyor.

"Amerikan Tuzağı"

Ülke kamuoyunun büyük çoğunluğu, muhalefet partileri, bu tür serüvenci planlara karşıdır. Eski Dışişleri ve Savunma Bakanlarından Hasan Esat Işık haklı olarak şöyle diyor: **"Bu, bir Amerikan tuzağıdır.** Güncel fırsatların cazibesine kapılmak, bizi sonu belirsiz maceralara sürükleyebilir." SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, "Yurt dışında macera aramak, kesinlikle ulusal çıkarlarımıza aykırıdır" diyor ve "İncirlik'in NATO dışı amaçlarla kullanılmasını kabul etmeyeceklerini" belirtiyor. Eski başbakanlardan Bülent Ecevit, "Osmanlı döneminin son yıllarında olduğu gibi, evlatlarımızı yeniden çöllerde harcayamayız" derken Süleyman Demirel, "Böyle bir şeye ihtimal vermiyorum. Türkiye Cumhuriyeti 'devlet'tir. Düşüne düşüne hareket eder" diye görüşünü dile getiriyor.

Gerçekten de, savaş şaka değildir. Birinci Dünya Savaşı'nın felaketini biz yaşamadık, ama dedelerimiz, ninelerimiz yaşadı. Çanakkale'de, Sarıkamış'ta, Yemen çöllerinde ve Galiçya'da, cephelerde, açlıktan, susuzluktan, salgın hastalıklardan ikibuçuk milyon insanımızı yitirdik. Her dört yetişkin insanımızdan biri, savaşın kurbanı oldu. Daha geriye gitmeye hacet yok. 1950'lerde Amerikan ölüm tüccarlarının kârı ve keyfi için 5 bini aşkın Anadolu evladını, yaşamlarının baharında Kore dağlarında gömülü bıraktığımız unutuldu mu? İşte aramızdaki Kore gazileri"... 58 yaşındaki Hamit Temizbakır, 56 yaşındaki Ayten Topuz..Yarı aç, yarı tok geziyorlar ve sakat ayaklarını yıllardır sürüyorlar. Ne bir arayanları var, ne de bir soranları (**Milliyet**, 26 Ocak 1987)

Başkalarının topraklarına girmeyi düpedüz toprak ilhakını savunanlar, ateşle oynuyor. Bu çevreler, ülkemizin değil, Amerikan emperyalizminin çıkarlarını savunuyor.

İran-Irak Savaşı nasıl gelişirse gelişsin, Türkiye bu savaşın dışında kalmalı. ABD'nin topraklarımızdaki üsleri kullanarak bölgeye müdahale etmesine izin vermemelidir. Barış yanlısı güçler, hangi gerekçeyle olursa olsun, Türkiye'nin savaşa karışması, Musul ve Kerkük'e askeri harekatta bulunması düşüncesini en kararlı biçimde mahkum etmelidir. Günümüzde devletler arası şiddet kullanımı, savaşı haklı ve kaçınılmaz gösteren her yaklaşım, nükleer savaş çılgını ABD emperyalizminin planlarına hizmet eder.

Vietnam'da Amerikalıların bombalarıyla kolunu kaybeden minik yavru, ninesine soruyordu: "Ağaçların dalları kesilince yeniden uzuyor, nineciğim. Acaba benim kolum da yeniden uzayacak mı?"

Aramızdaki "gazi"lerin Kore'de bıraktıkları kolların, bacakların yerine yenisi gelmedi. Çocuklar, Anadolu çocukları babalarının kollarının, bacaklarının uzamadığını kendi gözleriyle gördüler.

Savaş, şaka değildir. Kolun, bacağın uzamadığı yerde, eve ekmek de kolay gelmiyor. TKP, ülkemizi bir savaş serüvenine sürüklemek isteyenlere karşı herkes uyanık olmalı diyor.

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarınızda kimliğinizi açığa vuran, gizli kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz!

Yazışma adresimiz:
BOX 16 367 S 103 27
Stockholm - İSVEÇ

Demokrasi için kesin tercih

Ara seçimlerden sonra İstanbul'da yapılan "Business International" adlı kuruluşun 6. yuvarlak masa toplantısın da 140 yabancı iş adamının önünde konuşan Özal, "size garanti ederim ki, bugünkü politika ve hükümetimiz aynı yolunda devam edecektir" demiştir. Onun bu tutumunu SHP'den İbrahim Önen, "yabancılara 1988 sonrası için güven veriyor" diye eleştirmiş, DYP Başkanı Cindoruk da tepkisini şu sözlerle ortaya koymuştu: "Bence başbakan Türk milletinden ümidi kesti, yabancıların güvenini almaya çalışıyor. Ama 1988' de yabancılar değil, Türk milleti oy verecek."

Özal, ABD gezisini, tıpkı Business International'ın İstanbul toplantısında yaptığı gibi, "yabancılara teminat vermek" üzerine kurdu. Kimlerle görüşmedi ki? Başkan Reagan, 4 bakan (dışişleri, savunma, ticaret, maliye), bir bakan yardımcısı (Perle), Kongre liderleri, IMF başkanı, yalnızca Amerikan ekonomisinin değil, kapitalist dünya ekonomisinin de baş patronları olan bankaların ve şirketlerin yöneticileri, hepsi Özal ile görüştüler. Hangi görüşmeyi kim nasıl sağladıysa sağladı, ama hepsi ANAP'ın lideriyle biraraya geldiler.

Bu buluşmalardan Özal, "ABD'den Özal'a seçim desteği" olarak yararlanmıştır. Orduya, "Pentagon ile ilişkilerinizi en iyi ben yürütürüm", tekellere "IMF ile, dünya finans merkezleriyle ilişkiler benden geçer" mesajlarını iletmiştir.

ABD de bu geziyle, kendi payına, söylemek istediklerini ortaya koymak fırsatını bulmuştur. Tıpkı Business International'ın İstanbul toplantısında yapıldığı gibi, Türkiye'deki muhalefet çevrelerine, 1988 seçimlerinde Özal'ı, ya da Pentagon ve IMF tarafından çizilen "Özal politikası"nı savunanların destekleneceği açıklanmıştır.

Bu durum, kesin bir tercihi gerektiriyor. Ya Özal gibi, ABD ile birlikte halka karşı olunacaktır, ya da ABD'ye karşı halkla birlikte! Somut durum ise açıkça gösteriyor ki, Türkiye'nin ABD yönetiminin "en iyi adamına" değil, ülke çıkarlarını, halkın çıkarlarını en iyi koruyacak politikacılara ihtiyacı vardır.

Kesin tercih yapmak! Bu, zorlu, çetin bir mücadeleyi göze almak anlamına geliyor. Çünkü Pentagon'a ve IMF'ye karşı ulusal çıkarların başa alınması, ülke çapında bir güç birikimini, TKP'nin deyimiyle, "ulusal çapta bir seferberliği" zorunlu kılıyor.

1988'i kazanmak üzere yola çıkan muhalefet güçlerinin bütün bunlar üzerinde düşünmeleri, kesin tercihlerini yapmaları, yaptıkları tercihin gereklerini de yerine getirmeleri için çok fazla zaman yok!..

Anayasa tartışmasına yaklaşımımız

Başı sayfa 12'de

anlaşıyorlar. Bu doğrultuda gelişen anayasa değişikliği tartışmaları şimdi değişikliğin içeriği ve yöntemleri üzerinde yoğunlaşıyor.

Sonuç almak için

Anayasa değişikliğinin içeriği ve biçimi konusunda muhalefet partileri arasındaki tartışma olumsuz bir gelişme değil, iktidarın manevraları dikkate alınmak koşuluyla, sonuç almak için yararlıdır, gereklidir. Böyle bir tartışma, hükümetin göstermek istediğinin tersine, anayasa değişikliği isteminin hayata geçirilmesi amacına yöneliyor. Tartışma muhalefet arasında ayrılığı değil, anayasa değişikliği fikrini olgunlaştırmayı, somutlaştırmayı hedefliyor. Bu tartışmalarda alınan yol henüz fazla olmayabilir, ama bir çok partinin konu ile ilgili hazırlıklarını geliştirmeleri, örneğin TKP'nin ve SHP'nin somut taslak hazırlıklarını genel hatlarıyla açıklamış olmaları, DYP'nin anayasa değişikliğinin içeriği konusuna sınırlı da olsa eğilmeye başlamış olması olumlu gelişmelerdir.

Türk Ceza Kanunu'nun baskı ve zorbalığı artırma yönünde değiştirilmesi yeltenişi karşısında, demokratik örgütlerin, aydınların muhalefet partilerinin seslerini yükseltmiş olmaları, 141-142-163. maddelerle ilgili tartışmanın genişlemesi ve bu maddelerin antidemokratik niteliği konusunda bir genel fikir birliğine doğru ilerlenmesi, sözünü ettiğimiz olumlu gelişmenin somut kanıtlarıdır.

Kuşkusuz daha atılacak çok adım, yapılacak çok iş var. Tartışmanın kimi unsurlarının açıklığa kavuşturulması, hükümetin tartışmayı rayından çıkartma çabalarının önlenmesi gerekiyor. Örneğin bugün ısrarla savunulması gereken geçici 4. maddenin kaldırılması istemi ve bu konuda somut adımlar atılması, sonuç alınması, hükümetin bu konuda geriletilmesi için ortak çaba harcanması ile, anayasanın tümden değiştirilmesi gereğini karşı karşıya koymaktan kaçınmak doğru bir tutum olacaktır. Biz geçici 4. maddenin yürürlükten kaldırılması için sürdürülen mücadeleyi destekliyoruz, bunu anayasanın değiştirilmesi mücadelesinin doğal bir parçası, gereği sayıyoruz. Yine aynı şekilde partilerin anayasa değişikliği istemlerini somutlaştırmalarını, kağıda dökmelerini, açıklamalarını da olumlu, bu konudaki çabaya güç katacak bir çalışma olarak değerlendirmek, bizim kanımızca yerinde bir tutumdur. DYP'nin "milli demokratik bir programda uzlaşma" çağrısı da yine bu yönde, olumlu karşılanması, desteklenmesi gereken, yerinde bir çağrı, yerinde bir çabadır.

Halkın katılımı ve katkısı

Anayasa değişikliği konusundaki fikir birliği ve tartışma, yalnızca muhalefet partileri ile sınırlı kalmış, kapalı devre, dar bir tartışma değildir. Muhalefet partilerinin anayasa değişikliği konusundaki çabaları halkın doğrudan ilgisi ve katkısı ile zenginleşiyor, güçleniyor. Basında, demokratik kitle örgütlerinin rejimin tüm zorbalıklarına karşın yaptıkları açıklama ve eylemlerinde, aydınların etkin girişimlerinde halkın bu ilgisi ve katılımı açıkça görülmektedir. Bu olgu aynı zamanda, anayasa değişikliğinin hükümetin manevralarıyla önlenmesi bu istemin susturulması, çarpıtılması gibi tehlikelere karşı da bir güvence oluşturuyor. Halkın katılımı ve katkısı muhalefet partilerini güçlendiriyor. Bu nedenle de muhalefet partileri, demokratik örgütler, girişimler bu süreci hızlandırmak, halkın katılımını ve katkısını daha artırmasını sağlamak, bunun kanallarını daha genişletmek gibi bir yükümlülükle karşı karşıya bulunuyorlar.

1982 Anayasası'nın tümden değiştirilmesinin yolu halkın desteği ile ANAP hükümetinin yenilgiye uğratılmasından geçiyor. ABD emperyalistleri ve işbirlikçilerinin amacı önümüzdeki genel seçimlerde ne pahasına olursa olsun konumlarını korumak, muhalefetin iktidar olmasını önlemek, böylelikle parlamenter görünümlü otoriter rejimi zorla dayatmaktır. Doğaldır ki, muhalefet güçleri bu planı bozmadan amaçlarına ulaşamaz, anayasa değişikliğini gerçekleştiremez, Türkiyede demokratikleşme sürecini başlatamazlar.

Şimdi sorun, önümüzdeki kısa dönemde, birlik ve hükümeti geriletme konularında kalıcı başarılar kazanmak, hak ve özgürlükleri fiilen kullanarak olanakları genişletmek, muhalefet güçleri arasında demokratik bir tartışma ortamını olgunlaştırmak ve genel seçimlere, hayale kapılmadan ciddi bir şekilde hazırlanmaktır.

Biz ülkemiz, halkımız için olumlu sonuçlara bu yoldan ulaşılabileceğini, Türkiye'nin layık olmadığı 1982 Anayasası'ndan böylelikle kurtulabileceğini düşünüyoruz.

ATILIM 15 Günlük Gazete, Herausgeber: Ermis Verlag, Satz/Dizgi, Umbruch/Tertip, Druck/Baskı: Eigene Herstellung, İsteme Adresi: Postfach 101016. 4300 Essen 1, Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 36050105, Knt. Nr. 712703, Fiyatı:1DM, Abone:1 yıllık 48DM

Anayasa tartışmasına yaklaşımımız

1982 Anayasası'nın değiştirilmesi istemi, "hayır" demenin yasak ilan edildiği "referandum"dan bu yana gündemden inmiyor. Bu konu yalnızca gündemden inmemekle kalmıyor, hemen tüm muhalefet güçlerinin, siyasal partilerin üzerinde genel olarak fikir birliğine vardıkları bir konu, bir mücadele amacı olarak da gittikçe önem kazanıyor, öne çıkıyor. Bugün ulusun çoğunluğu 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi amacında birleşmiştir. Bu istek öylesine güçlüdür ki, rejimin hükümeti, anayasa değişikliği, yasakların kaldırılması, yasaların demokratikleştirilmesi istemleri karşısında manevra üstüne manevra tazelemekte, Evren ve Özal anayasa değişikliği istemlerinin karşısına doğrudan çıkma cesaretlerini gittikçe yitirmekte, kendilerine has sinsi yöntemlerle, sanki kendileri de böyle bir değişiklikten yanaymış gibi bir izlenim vermeye yeltenmektedirler.

Hükümetin manevralarının özünü, sonuçta anayasa değişikliğinin olanaksız olduğuna, bu mücadelenin umutsuz bir mücadele olduğuna halkı inandırmak, muhalefetin anayasa değişikliği konusundaki fikir birliğini bozmak, değişiklikten yanaymış gibi görünüp geçici 4. maddeyi yürürlükte tutmak, 1982 Anayasası'nı, TCK ve öteki yasalardaki gerici değişikliklerle tahkim etmek oluşturuyor.

ANAP hükümetinin bu çabaları 1988 seçimlerini zorbalığın ve 1982 Anayasası'nda somutlaşan antidemokratik koşulların desteği ile kazanmak ve seçimlerden sonra parlamenter görünümlü otoriter bir rejimi pekiştirmek, kalıcılaştırmak amacıyla yakından bağlıdır.

Muhalefet partileri anlaşamıyorlar mı?

ANAP hükümetinin anayasa değişikliğini önleme manevrasının önemli bir ögesi, muhalefet partilerinin bu konuda fikir birliği içinde olmadıklarını ısrarla ileri sürmek, onların konu ile ilgili yaklaşımlarını, görüşlerini birbirinin karşısına koymaya, böylelikle muhalefet güçlerini bölmeye çalışmaktır. ANAP'ın çabası son günlerde bu noktada yoğunlaşıyor.

Gerçekte ise, ANAP hükümetinin iddialarının tam tersine, Türkiye Komünist Partisi'nden Doğru Yol ve Refah Partilerine kadar hemen tüm muhalefet partileri 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi konusunda kesin bir fikir birliği içindedirler. Muhalefet partileri çarpıtılmaya hiç de uygun olmayan demeçlerle, açıklamalarla bu görüşlerini ortaya koymuşlardır. 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi istemi ortak bir istemdir. Demokratik Sol ve Sosyal Demokrat Halkçı partiler 1982 Anayasası'nın yerine nasıl bir anayasa öngördüklerini, anayasa taslaklarını genel hatlarıyla açıklamış bulunuyorlar. Örneğin SHP Anayasa ve Demokrasi Komisyonu Ön Raporunda SHP'nin görüşleri şöyle özetleniyor: "Yeni bir anayasa, bağımsız yargı, yasaksız ülke, özgür toplum," TKP ise 1986 Ulusal Konferansında onayladığı belgelerinde alternatif bir anayasanın temel ilkelerini kamuoyuna duyurdu. DYP sözcüleri geçici 4. maddeye ilişkin ısrarlı mücadelelerini, anayasanın kimi antidemokratik hükümlerine de karşı çıkarak genişletiyor, anayasanın içeriği ile ilgili eleştirilerini artırıyorlar. DYP genel başkanı Hüsamettin Cindoruk muhalefet partilerini "milli demokrasi programı yapmaya, demokrasiye geçişi engelleyen maddeleri yasalardan kaldırmaya" çağırdı. (31.1.1987 Tercüman) Yine bu partinin milletvekillerinden Ali Ayhan Çetin, partinin önderlerinin, örneğin Süleyman Demirel'in görüşlerini de yansıttığını belirterek şunları söyledi: "Biz 82 Anayasası'nın içeriği ile ihtilafımız yok demiyoruz. Tersine demokratik bir rejim içinde Türkiye'nin gerçek anayasasının her konuda A dan Z ye gözden geçirilmesine inanıyoruz. Bir anayasa getirelim, çağdaş olmayan tüm hükümleri çıkarmak için çaba gösterelim. Geçici 4. madde dışında DYP' nin anayasa ile sorunu yok demek kesinlikle yanlıştır." Aynı milletvekilinin şu sözleri de önemli bir gerçeği yansıtıyor: "Bunlar tek bir partinin üstlenebileceği konular değildir." (1.2.1987 milliyet)

Görüldüğü gibi muhalefet partileri yalnızca 1982 Anayasası'nın değiştirilmesi görüşünde değil, demokrasiyi amaçlayan bir anayasa, yönü bu şekilde çizilmiş bir değişiklik fikrinde de

Arkası 11. sayfada

Grevlerin başarısı için:

SENDİKALARARASI EYLEM BİRLİĞİ VE DAYANIŞMA

Özal hükümetinin grev kırıcılığı, yasaklar ve kışın soğuğu işçilerin grevlerini durduramadı. NETAŞ işçileri üç aydır, DERBY işçileri iki aydır, Dora ve Şeker Sigorta işçileri bir aydır grevlerini sürdürüyor. Öte yandan Türk-İş'e bağlı sendikalarda birbiri ardınca grev kararları alınıyor. Yüzbinlerce işçi ise tıkanan toplu sözleşme yolunun grevle açılmasını istiyor. 19 yıllık DERBY işçisi Dursun Altay'ın Cumhuriyet gazetesine dediği gibi, "işçinin grevden başka çaresi yok."

Toplu sözleşme görüşmelerinde kazanılmış hakların dahi patronlar tarafından yeniden tartışma gündemine getirilmesi, öte yandan sendikaların ücretler ve sosyal haklar konusunda getirdikleri önerilerin tartışılmadan reddedilmesi, hükümetin denetim ve baskısı altında geçen toplu sözleşmelerde düşük ücretlerin, grup sözleşmelerinin, iş değerlendirmesi denilen bölücü sistemin dayatılması, hatta işçi temsilcilerine güvence sağlayan sözleşme hükümlerinin toplu sözleşmelerden çıkarılmak istenmesi ve daha bir dizi saldırı işçileri grevin kapısına getiriyor. O kapının çok dar olmasına karşın, işçiler vargüçle o kapıyı zorluyorlar.

Bu durumda sürmekte olan grevlerin başarısı, yeni grevler için büyük bir moral güç olacak, işçi ve sendika hareketine yeni bir ivme kazandıracak ve Türk-İş'in son kongresinde karar altına alındığı gibi "1987' nin eylem yılı olması"nın ortamını hazırlayacaktır. Sürmekte olan grevleri böyle değerlendirmek, bu grevlerin başarısı için var güçle çalışmak gerekiyor.

Şimdi önümüzde şu soru duruyor: 1987 yılını "eylem yılı" olarak kabul etmiş olan Türk-İş, sürmekte olan Bağımsız sendikalara ve Hak-İş'e bağlı işçilerin grevleriyle yeteri kadar dayanışma içinde midir? Her tıkanan toplu sözleşmede, hangi sendikadan olursa olsun o sendikanın işçileriyle yeteri kadar dayanışma gösteriliyor mu? Sorunlar ve mücadele yöntemleri ortak olarak tartışılıyor ve "birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için" sözünde ifadesini bulan dayanışma ruhuyla kafakafaya veriliyor mu? Her sendika, bir diğer sendikanın sorununu kendi öz sorunu biliyor mu? Buna Türk-İş yönetiminin bugünkü tutumuyla gönül rahatlığı içinde "evet" yanıtını verebileceğini sanmıyoruz.

Oysa 14. Kongreden sonra Türk-İş'de olumlu sayılabilecek gelişmeler yok mudur? Vardır. Örneğin toplu sözleşme görüşmelerinde ortak tutum belirlemek üzere Türk-İş'e bağlı sendikaların çoğunluğu Ocak ayının sonunda biraraya gelmiş ve sorunlarını ortak olarak belirlemişlerdir. Bu toplantıyı, Türk-İş'in 14. Kongresinde yönetim dışı bırakılan, faşist, rejim yanlısı sendika başkanları, üyelerine danışmaya bile gerek görmeden protesto etmiş, katılmamıştır. Bu sendikacıların, başlarında bulundukları sendikaya üye onbinlerce işçinin çıkarlarını hiçe sayarak sergiledikleri bu bölücü tutuma karşın, Türk-İş içindeki sol sendikal güçler, Türk-İş yönetimiyle birlikte toplantıya katılmış ve sendikal birlik açısından sorumlu bir tutum göstermiştir. Bunun yanısıra sol kanat, kendi önerilerini Türk-İş yönetimine iletmiş ve "Türk-İş bünyesinde işbirliği yaparak, bugünkü yasalara ve prosedüre uygun olarak, parti parti greve gitme, bu yolla Özal ve işverenleri hizaya getirme" formülünü getirmiştir.

İster Türk-İş içinde olsun, ister bağımsız ve Hak-İş'li sendikalardan olsun bugün işçi hareketinin ihtiyacı olan şey eylem birliği ve dayanışmadır.

TKP MK'nın 7. Plenumu'nda belirtildiği gibi; "Önümüzdeki dönemde hükümetin işçi düşmanı girişimlerine karşı durmak ve 'özgür toplu sözleşme yürütmek, grev hakkını eksiksiz kullanmak için' mücadele öne çıkıyor. Bunun için sendikalar arası geniş bir eylem birliği ve dayanışma zorunludur. Sermayenin konumları başka türlü geriletilemez."